

BLACK MASK

SLAVNÍ I ZAPOMENUTÍ
AUTOŘI „DRSNÉ ŠKOLY“

Výbor detektivních povídek
z legendárního amerického
časopisu

PLUS

Z původní antologie
Otto Penzlera
vybral a přeložil
PAVEL MEDEK

BLACK MASK

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatrosmedia.cz

Pavel Medek
BLACK MASK – e-kniha
Copyright © nakladatelství Plus, 2016

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

BLACK MASK

2017
5

BLACK MASK

SLAVNÍ I ZAPOMENUTÍ
AUTOŘI „DRSNÉ ŠKOLY“

Výbor detektivních povídek
z legendárního amerického
časopisu

Z původní antologie

BIG BLACK LIZARD BOOK OF BLACK MASK

Otto Penzlera

vybral a přeložil

PAVEL MEDEK

PLUS

Foreword copyright © 2010 by Otto Penzler
Introduction copyright © 2010 by Keith Alan Deutsch
Translation © Pavel Medek – heir, 2016
Translation of Introduction and Foreword © Julie Žemlová, 2016
Cover Illustration © Rafael deSoto – heirs

ISBN tištěné verze 978-80-259-0509-8

ISBN e-knihy 978-80-259-0516-6 (1. zveřejnění, 2016)

PŘEDMLUVA

Tato kniha není sice prvním výběrem zaměřeným výhradně na detektivky otisknuté na stránkách časopisu *Black Mask* (Černá maska), ale jsem si jistý, že mě nikdo nebude obviňovat z přehánění ani neskromnosti, řeknu-li rovnou, že je to sbírka nejobjevnější.

Tedy nepočítám-li knihu *The Black Lizard Big Book of Pulps*, vydanou v roce 2007 nakladatelstvím Vintage, jejímž určitým pokračováním má být právě tento výběr. Zmíněná kniha taktéž obsahuje povídky, které vyšly v časopisu *Black Mask*, a je největší a nejúplnější sbírkou časopiseckých detektivek vůbec.

První výběr detektivek z *Black Mask* vyšel pod názvem *The Hard-Boiled Omnibus* (Drsná sbírka) v nakladatelství Simon & Schuster v roce 1946 a byl edičním počinem legendárního redaktora Josepha T. Shawa, jenž víc než kdo jiný přispěl k tomu, že časopis *Black Mask* dosáhl ve své době tak vysoké kvality, a my se z něj můžeme těšit i dnes, kdy už dávno nevychází. I kdyby Shaw neudělal víc, než že by napsal Dashiellu Hammettovi, aby do časopisu přispěl svým dílem, patřil by v dějinách amerického detektivního románu k hrstce nejvýznamnějších a nejvlivnějších postav. Tato jeho průkopnická

kniha nesla podtitul „Nejstarší příběhy z *Black Mask*“ a obsahovala patnáct povídek od spisovatelů patřících mezi skalní příznivce tohoto časopisu, kteří do něj pravidelně přispívali; příběhy z pera několika z nich naleznete i na stránkách této knihy, byť se jedná o příběhy jiné. Přestože i další autoři nepostrádají určitý historický význam, skutečnost, že jsou dnes vesměs zapomenuti, není čistě náhodná shoda okolností. Asi jen málo čtenářů tohoto svazku bude mrzet, že v něm chybí dílo J. J. des Ormeauxa, Jinningse Shaye a Eda Lybecka; jediným důvodem, proč do knihy nebyl zařazen čtvrtý autor, vynikající Roger Torrey, je skutečnost, že jsem jen s krajní nevolí musel přijmout fakt, že každá kniha má zkrátka a dobře jen omezený počet stran. Asi více zarážející je fakt, že v Shawově výběru tehdy chyběli někteří z nejoblíbenějších spisovatelů *Black Mask* včetně Erla Stanleyho Gardnera, Carrola Johna Dalyho, Fredericka Nebela a Cornella Woolriche.

Čtvrt století poté co přestal časopis vycházet, připravil Herbert Ruhm k vydání soubor čtrnácti detektivek různých autorů; tato kniha vyšla v brožované podobě pod názvem *The Hard-Boiled Detective* (Drsný detektiv, Vintage 1977). Opět platí, že

část z těchto autorů je představena také na stránkách knihy, již právě držíte v ruce; výjimku tvoří pouze tři, kteří se do výběru nedostali: William Brandon, Paul W. Fairman a Curt Hamlin. Je s podivem, že největší mistr napětí, Cornell Woolrich, byl z Ruhmova jinak vynikajícího výboru vynechán.

O sedm let později William F. Nolan, expert na „brakovou literaturu“ a sám skvělý spisovatel, sestavil výbor s názvem *The Black Mask Boys* (Hoši z Černé masky, William Morrow 1984). Tento pěkný svazek nesoucí podtitul „Mistři drsné školy detektivních románů“ obsahoval pouhých osm povídek, nicméně se v něm podařilo podchytit většinu velkých autorů (Chandlera, Dalyho, Cummingse, Hammetta, McCoye, Whitfielda aj.); někteří z nich jsou zahrnuti také do našeho svazku, navíc spolu s Woolrichem, který byl z Nolanovy jinak hvězdné řady opět vynechán.

V časopise *Black Mask* publikovali všichni nejznámější autoři detektivních románů tehdejší doby a dlužno podotknout, že svůj věhlas nezískali díky nákladným reklamním kampaním ani vystřelkům v soukromém životě. Uspěli poněkud staromódním způsobem – využili mimořádné nadání, kterého se jim dostalo, a vytvořili z velké části nejskvělejší kriminální prózu, která kdy byla napsaná.

Jste-li příznivci tohoto literárního žánru, což je případ mnoha náruživých čtenářů beletrie, zjistili jste nejspíš, že mnoho detektivek, dokonce i od těch nejlepších

autorů „brakové literatury“, je prakticky nemožné sehnat. Čas od času se v antikvariátech či na portálu eBay objeví ohmatané výtisky původní *Black Mask*, přičemž cena nejstarších čísel se často vyšplhá na stovky dolarů. Jsou tak vzácné, že existují jen dvě (proslychá se, že možná tři) kompletní řady časopisu *Black Mask*; jednu vlastní Knihovna Kongresu, druhá je v rukou soukromého sběratele. Skvělá sbírka se nachází v Oddělení vzácných tisků Kalifornské univerzity v Los Angeles a ochotní lidé, kteří se na každodenním chodu tohoto oddělení podílejí, na mysli mám především Octavia Olveru, mi byli nesmírně nápomocní a velkoryse mi tyto těžko dostupné povídky zpřístupnili, za což jim vřele děkuji. Stejně tak Clark W. Evans a Margaret Kieckheferová z Knihovny Kongresu zcela popírají obecnou představu, že jsou všechny vládní instituce neefektivní a nevstřícné. Jim patří dík za to, že vyplnili černá místa a poskytli mi výtisky některých nepředstavitelně vzácných čísel.

Na závěr chci s uznáním vzpomenout Keitha Alana Deutsche, který k této monumentální sbírce napsal úvod a kterému patří ochranná známka *Black Mask*, stejně jako práva k velké části materiálu, který se v tomto časopise kdy objevil. Je zcela zřejmé, že tato kniha by bez jeho podpory a spolupráce nemohla nikdy vzniknout, chci však říct, neboť to už zdaleka tak samozřejmě není, že při veškerých jednáních, která jsme spolu kdy vedli, byl

vždycky bez výjimky uctívý a galantní,
díky čemuž pro mě práce na této sbírce,
jež má přispět k obohacení literatury
uznávaného detektivního románu, neby-

la obtížnou povinností, nýbrž radostnou
zkušeností.

—OTTO PENZLER

ÚVOD

Keith Alan Deutsch

Tato sbírka povídek a románů původně publikovaných v časopise *Black Mask* (Černá maska, 1920 až 1951) je ucelenou ukázkou tradice drsné školy vzešlé z tohoto skvělého časopisu. Věřím, že je to významný nakladatelský počín, neboť právě *Black Mask* vnesla do americké literatury detektivní román drsné školy a jeho nový vypravěčský styl.

Časopis *Black Mask* vzal americký western devatenáctého století o psancích a spravedlnosti prosazované na vlastní pěst a tento mytický příběh šestákových románů přenesl do zkažených ulic rodících se amerických velkoměst dvacátého století. Americkou cestu spravedlnosti tak zasadil do nových kulís a zároveň s tím přinesl nový styl vyprávění, kdy městské zlosyny i městské (a ne vždy uhlažené) hrdiny vykresloval hovorovým jazykem ulice.

První detektivové drsného ražení byli všichni mužové města: Race Williams, hrdina detektivky *Three Gun Terry* od Carrola Johna Dalyho, se objevoval především v divokých ulicích New Yorku, mluvil hrubě a cynicky a jako každý detektiv tohoto typu se věčně pohyboval na tenké hranici mezi zákonem a nezákonností. Agent z Continental, hrdina první-

ho skvělého vypravěče detektivek drsné školy Dashiella Hammetta, působil v San Francisku, stejně jako Hammettův kultovní detektiv Sam Spade. (První příběh, v němž vystupuje agent z Continental, je zařazen v této sbírce.)

Krátce po uveřejnění *Maltéžského sokola* (The Maltese Falcon) prohlásila vcelku překvapivě Gertrude Steinová, že tvůrcem moderního amerického deklarativního, narativního vyprávění není Hemingway, ale Hammett.

Pravděpodobně nejlepší stylista drsné školy, Raymond Chandler, dokázal ve své poetické vizi, v detektivce otištěné v časopise *Black Mask* vyličit zkorumpované prostředí Los Angeles natolik plasticky a vnímavě, že se jeho psaní stalo literárním standardem pro všechny vypravěče dvacátého století popisující nejen toto, ale dokonce i jiná americká města.

Z toho, co bylo až doposud řečeno, však zdaleka nevyplývá, že by se detektivové drsné školy pohybovali výhradně ve velkých městech.

Hrdina Race Williams se v časopise objevil poprvé v roce 1923 v příběhu Carrola Johna Dalyho *Knights of the Open Palm* (Rytíři otevřené dlaně), jenž se odehrával v prostředí jižanského ven-

kova a ve zvláštním vydání *Black Mask* věnovaném Ku-klux-klanu (!) vykresloval právě tuto organizaci. V roce 1925 zamířil Hammettův bezejmenný agent ze San Franciska do Arizony, aby tam prožil, jak redaktoři časopisu avizovali v upoutávkách, „westernový detektivní román“ v příběhu nazvaném *Corkscrew* (Vývrtka). Tento příběh je mimochodem dobrý pro zahřátí, než se člověk pustí do románu *Rudá žeň* (Red Harvest), jež považují za vůbec nejlepší román, v němž tento hrdina vystupuje; románem, ve kterém si mezi sebou vyřizují účty městské gangy ze Západu, se inspiroval Akira Kurosawa ve filmu *Yojimbo* (Tělesná stráž) i Sergio Leone ve své dolarové trilogii o muži beze jména.

V této souvislosti je třeba říci, že během dvacátých a třicátých let v časopise *Black Mask* vycházely nadále i westerny, často s prvky detektivek drsné školy, obzvláště patrné je to v sedmi příbězích o banditovi Blacku Barrovi od Erla Stanleyho Gardnera, v třiceti dvou (!) příbězích o hazardním hráči Blacku Burtonovi od Nelse Leroye Jorgensena a v třinácti detektivkách o Jerryu Frostovi z texaské domobrany od Horace McCoye.

Pro své nezaměnitelně potrhle jižanské příběhy s ponurou atmosférou a logickým detektivním pátráním stojí za zmínku také Merle Constiner a jeho hrdina, detektiv Luther McGavock z Memphisu, jehož podivuhodná dobrodružství, jichž je celkem jedenáct, se odehrávají ve venkov-

ských kulisách a jsou plná místního nářečí a krajových zvyklostí.

Tato nová městská mytologie s americkým hrdinou drsné školy, jenž se vyjadřuje nevybíravě a zkorumpovanou společností vidí bez jakýchkoliv příkras a často temně, okamžitě ovlivnila svět zábavy amerického rozhlasu a němého filmu. Už v roce 1922 po vydání říjnového čísla *Black Mask* zavedl začínající dramatik Robert E. Sherwood sloupek s filmovými recenzemi nazvaný „Filmové thrillery“.

Poté co se Joseph T. Shaw stal v roce 1926 redaktorem, velice pravidelně nabízel a prodával právě začínajícímu studiu Warner Bros k filmovému zpracování příběhy a zápletky svých nejoblíbenějších přispěvatelů.

Jak drsnou školu detektivního románu, tak žánr noir vytvořili autoři, kteří přispívali nejprve do *Black Mask*, později pak, ve třicátých a čtyřicátých letech, psali také pro rozhlas a film a nakonec v padesátých letech i pro televizi; tyto žánry dosud dominují zábavě ve všech našich moderních médiích od počítačových her až po celosvětový filmový průmysl.

V tomto sborníku je představeno nejdůležitější období vlivných dějin časopisu. Z třinácti povídek zahrnutých v tomto výboru se žádná v Americe ani v Evropě dosud nedočkala nového vydání.

V *Black Mask* se za celá léta objevily mnohé populární postavy detektivních řad: Sam Spade, agent z Continental, Race Williams, Mike Shayne, Flashgun Casey,

Bill Lennox („hollywoodský usmiřovatel“), Oliver Quade („chodící encyklopedie“), Ed Jenkins („záhadný podvodník“), Jo Gar („detektiv z Little Islandu“), Jerry Frost z Texas Air Rangers, Kennedy a MacBride z Richmondu, a předchůdce Chandlerova Philipa Marlowa.

V této antologii se potkáte s některými z méně známých, nicméně opakovaně se objevujících hrdinů, kteří ve své době významně utvářeli podobu časopisu a dodnes neztratili nic ze svého původního šarmu: „čestný“ samotář podsvětí Timothy McGuirk od spisovatele Raye Cummingse, vůbec první postava, která se v časopise objevila víckrát za sebou, a to celkem ve čtrnácti příbězích vydaných v letech 1922 až 1926; jedno z devíti „zvláštních oddělení“ newyorské policie, jak je vylíčil Stewart Sterling; Jerry Tracy, kousavý žurnalista vytvořený spisovatelem Theodorem A. Tinsleyem v jednom ze svých pětadvaceti příběhů. Postavy na pokračování zajišťovaly kontinuitu jednotlivých čísel a pomáhaly udržovat čtenářský zájem. Když se na titulní stránce časopisu objevil Race Williams, Ed Jenkins nebo agent z Continental, prodej na stáncích stoupl mnohdy o deset i více procent.

Mluvíme-li o popularitě, je třeba říci, že časopis *Black Mask* si poměrně brzy získal zaslouženou reputaci a mohl se pyšnit tím, že mezi jeho čtenáře patří i významní a uznávaní myslitelé a spisovatelé. Jak už jsem řekl, Gertrude Steinová detektivky drsné školy milovala, líbilo se jí, „že to

má spád, a Dashiell Hammet umí právě tohle a ještě mnohem víc“. I další ve Francii žijící intelektuálové chválili Hammetta za morální nejednoznačnost jeho hrdinů, kteří se vespolek navzájem podvádějí, svůdné ženy nevyjimaje. Nicméně Steinová zašla ještě dál a Hammettovy detektivky nazvala „jedinou skutečně moderní, originální formou“.

Podobně Ludwig Wittgenstein, filozof dvacátého století působící na Univerzitě v Cambridgi, miloval detektivky drsné školy, ale na rozdíl od Gertrude Steinové si oblíbil nezaměnitelně jízlivého Norberta Davise, s nímž se neúspěšně pokusil navázat korespondenci. Wittgenstein před svými přáteli básnil o Davisově prvním detektivním románu *Mouse in the Mountain* (Myš v horách, 1943). Prohlásil, že detektivky drsné školy jsou ve srovnání s těmi vyčpělými anglickými jako „čerstvý vzduch“. Když byly během druhé světové války těžko k sehnání, napsal: „Pokud nám Spojené státy neposkytnou časopisy s detektivkami, nemůžeme jim my dát filozofii, a ten, kdo na tom nakonec prodělá, bude Amerika.“

Dalším příznivcem Davisových příběhů v *Black Mask* nebyl nikdo menší než Raymond Chandler. Když později sám začal psát detektivky, Davisovy rané příběhy dokonce pečlivě studoval. Navzdory Davisovu sklonu k humoru, považoval Chandler jeho práci za „pozoruhodnou a charakteristickou pro nejdynamičtější období“ *Black Mask*.

Ještě předtím než vyšly Hammettovi knižně první detektivky, a zcela jistě dřív než byl v časopise v roce 1929 a 1930 otištěn *Maltézský sokol*, měl *Black Mask* po celém světě obdivuhodný počet čtenářů.

Ed Bodin (svého času agent tvůrců přispívajících do časopisů) v rozhovoru s redaktorem Josephem T. Shawem pro časopis *Author & Composer* v srpnu 1932 poznamenal, že *Black Mask* čtou i v Bílém domě.

V únorovém čísle časopisu *Writer's Review* z roku 1934 v článku nazvaném „Are Pulp Readers Kid-Minded?“ (Jsou čtenáři braku dětinští?) je citován Joseph T. Shaw, jenž prohlásil, že „dostává dopisy od těch nejinteligentnějších lidí v zemi“, a konkrétně uvedl, že „prezident Roosevelt, J. P. Morgan a Herbert Hoover čtou *Black Mask*, když si chtějí odpočinout“.

Když jsem byl jako postgraduální student ve Philadelphii na prohlídce domu (dnes je to muzeum), který byl posledním bydlištěm Philipa Rosenbacha a jeho mladšího bratra dr. A. S. W. Rosenbacha, dozvěděl jsem se, že tito významní sběratelé a obchodníci s uměleckými předměty, rukopisy a vzácnými tisky žijící v první polovině dvacátého století, se velmi brzy stali předplatiteli a sběrateli časopisu *Black Mask*.

Black Mask byl víc než kterýkoliv jiný časopis ceněn pro kvalitu a kulturní význam literatury, již přinášel. S rostoucí reputací Hammetta a Chandlera, kteří

jsou dnes obecně přijímáni jako významní američtí spisovatelé dvacátého století, kulturní význam *Black Mask* nadále stoupá.

OSOBNÍ HISTORIE ČASOPISU BLACK MASK

Od té doby co jsem v roce 1974 připravil a redigoval poslední číslo *Black Mask* určené k prodeji na novinových stáncích, jsem byl mnohokrát tázán, jak jsem získal práva k tomuto věhlasnému časopisu. Protože historie časopisu *Black Mask* je úzce provázána s vývojem beletristických časopisů a magazinů v Americe vůbec, vylíčím svůj osobní příběh spojený s tímto časopisem na pozadí jedinečných dějinných událostí, k nimž v americkém vydavatelském průmyslu došlo.

První důležitý člověk z vydavatelské branže, s nímž jsem se setkal, byl Adrian Lopez. Byl to vydavatel „mého“ časopisu *Black Mask* a s nesmírnou láskou vzpomínám na hodiny a hodiny, které jsem strávil po jeho boku posloucháním historek z dřívějších dob fungování tohoto periodika. Adrian vydával časopisy přes šedesát let, začal ve čtyřicátých letech a mezi jeho tituly patřily mimo jiné časopisy *Sir, True, Laff, Real Crime, Surfing* a *Lady's Circle*. Ve třicátých letech pracoval jako žurnalista a psal detektivky do časopisů a pulpových magazinů. Říkal mi, že psal pro *Black Mask, Dime Detective,*

Argosy a spoustu dalších, ale byl jsem schopen dopátrat se toliko toho, že pod vlastním jménem publikoval v časopise *Gangster Stories*.

Jedna z prvních lekcí, kterou je třeba se ve světě detektivních časopisů naučit, je, že mnoho informací bylo v tiráži a na úvodních stranách vynecháno. Jedny z největších zmatků, jimž musí historik tohoto žánru čelit, je nekonečné a nanejvýš matoucí množství pseudonymů, za nimiž se autoři skrývají.

Jak Dashiell Hammett, tak Erle Stanley Gardner publikovali v *Black Mask* poprvé na začátku dvacátých let pod pseudonymem Peter Collinson a Charles M. Green. Na počátku třicátých let se detektivky Raoula Whitfielda často objevovaly v jednom čísle dvakrát, jednou pod jeho vlastním jménem, podruhé pod jménem Ramon Decolta, jímž podepisoval všechny své proslulé příběhy, v nichž jako hlavní hrdina vystupoval Jo Gare. Mnohá nakladatelství měla v zásobě pseudonymy, které v případě potřeby použila pro kteréhokoliv autora, aby se totéž jméno neobjevilo v jednom čísle dvakrát. Časopis *Black Mask* tohle nikdy neprovedl. Jen velmi málo autorů se objevilo v jednom čísle časopisu dvakrát. Výjimkou, kterou jsem odhalil, je příběh *Long live the Dead* (*Ať žije mrtvý*) vydaný pod jménem Allena Becka. Tuto povídku ve skutečnosti napsal Hugh B. Cave, avšak protože měl v tomtéž prosincovém čísle z roku 1938 ještě povídku *Smoke gets in Your Eyes*

(Do očí ti stoupá dým), přiřkl mu redaktori proto pseudonym. Toto falešné jméno uniklo dokonce i E. R. Hagemannovi, když pečlivě sestavoval podrobný rejstřík *A Comprehensive Index to Black Mask, 1920–1951* (Popular Press 1981).

Málokterý autor si vedl seznam všech svých uměleckých pseudonymů, což činí věc nanejvýš složitou. Prentice Winchel, který jak známo psal pro *Black Mask* pod pseudonymem Stewart Sterling, byl tak laskav, že mi někdy začátkem sedmdesátých let poslal dlouhý seznam jmen, pod kterými psal. Hugh B. Cave si vedl pečlivé záznamy, a částečnou bibliografii jeho díla a pseudonymů jsem publikoval v knize *Long Live the Dead* (*Ať žije mrtvý*, Crippen & Landru 2000). Ale tato detektivní práce na poli časopisů funguje vždy metodou pokus – omyl.

Měl jsem tedy to štěstí, že jsem mohl zkoumat a objevovat historii vydávání časopisů, především pak minulost časopisu *Black Mask*. Když jsem v roce 1973 navrhl Adrianu Lopezovi, že časopis uvedeme znovu na trh, byl nadšený. Nejenže se mu ten nápad líbil, ale dokonce znal člověka, který nám s tím mohl pomoci. Jeho dobrý přítel David Geller získal společnost Popular Publications, která v té době *Black Mask* a dalších asi čtyřicet beletristických časopisů vlastnila. Žádný z nich už nevycházel. Druhá světová válka a rozmach paperbacků je všechny pohřbily.

Skutečnost, že David Geller, který nikdy nebyl redaktorem ani vydavatelem

žádného z časopisů, ale působil v reklamě a propagaci, nakonec získal poklad sestávající z vlastnických práv k proslulým časopiseckým titulům a stovkám tisíců příběhů, o které se nijak nezajímal, vypovídá mnohé o křehkých vztazích a moci, jakou reklama získala v kulturních dějinách vydávání periodik ve dvacátém století.

Jak mi Adrian Lopez vysvětlil, lidé jako Geller umísťovali do časopisů reklamy spolu s objednávkovými lístky, prostřednictvím kterých mohli čtenáři zboží přímo objednávat, a to se stalo výnosnější než zisk, kterého nakladatelství dosáhlo samotným prodejem časopisů. Geller byl v tomto způsobu propagace zboží jedním z nejúspěšnějších, a zastupoval nejen sám sebe, ale i jiné společnosti, takže když časopisy začaly upadat, přišlo mu výnosné odkoupit je od zoufalých vydavatelů a udržet je v provozu kvůli příjmům, které získával z reklamy. Časopisy, které nevydělávaly na předplatném a prodají na stáncích, mohly být stále ziskové. Společnost David Geller Associates je na poli časopisecké reklamy stále hlavním hráčem a pokrývá dnes trh čítající 200 milionů čtenářů měsíčně.

A tak jsem se s Gellerovou podporou brzy ocitl v redakčních kancelářích společnosti Popular Publications, kde jsem se prohrabával kompletní řadou původních vydání a odhaloval skryté poklady *Black Mask*. Když jsem v roce 1973 poprvé navštívil Popular, omezoval se tenhle

kdysi největší nakladatelský dům, co kdy produkoval beletristické časopisy a magazíny, především na vydávání časopisu *Argosy*, jehož cílovou skupinou byla v té době už nejširší veřejnost. Vycházel ve velkém nákladu a kromě toho, že publikoval články na různá témata, otiskoval ještě populární beletrii se známými hrdiny jako James Bond, Shane a kapitán Horatio Hornblower.

Argosy byl úplně první beletristický magazín založený v roce 1890 Frankem A. Munseyem, jehož společnost později vydávala nepřeborné množství klasických beletristických periodik. Společnost Popular Publications pod vedením svého zakladatele Henryho Steegera v roce 1942 koupila všechny tituly Franka A. Munseye. Dva roky poté Steeger získal i *Black Mask*, který považoval za klenot mezi detektivními periodiky, a to od jeho původního vydavatele, společnosti Pro-Distributors Publishing Company.

Jméno zakládajícího vydavatele *Black Mask* je důležité, přesto bývá mnoha historiky přehlíženo. V prvních dekádách dvacátého století se jak z levných časopisů tištěných na hrubém papíře, tak i z těch dražších, „lesklých“, staly komodity prodávané na celostátním trhu jako takzvané impulzivní zboží, tedy zboží nakupované z náhlého popudu, čímž začala na významu nabývat celostátní distribuční síť. Distribuce časopisů na regionální a státní úrovni byla, stejně jako distribuce novin na místní úrovni, tvrdým byznysem,

v němž získat dobré místo pro vystavení časopisu znamenalo skutečně boj.

Hodně se toho namluvilo o roli H. L. Menckena při zakládání časopisu *Black Mask*. Navzdory jeho tvrzení, že byl původním vlastníkem tohoto časopisu, se jméno pana Menckena ani jeho údajného zakládajícího partnera George Jeana Nathana nikde v tiráži neobjevuje. V prvních číslech je jako sídlo časopisu uváděna adresa 25 West 45th Street New York, tedy táž adresa, jakou měl časopis *Smart Set*; avšak přestože Mencken a Nathan byli editory časopisu *Smart Set*, vlastnili jej a vydávali Eltinge F. „Pop“ Warner a Eugene F. Crowe. „Pop“ Warner vlastnil také společnost Pro-Distributors Publishing Company.

Nikdy jsem nenašel žádné doklady, z nichž by vyplývalo, že Mencken vlastnil časopis *Black Mask* či společnost Pro-Distributors. To neznamená, že jeho tvrzení považuji za nevěrohodná. Uvážím-li, že se mu první čísla, jak je známo, nelíbila a že byla redigována nemastným neslaným způsobem F. M. Osbornovou, pracující rovněž pro *Smart Set*, věřím, že Mencken skutečně pomáhal *Black Mask* rozjet. Jisté je, že společnost Pro-Distributors Publishing Company byla vydavatelem časopisu od roku 1920 do roku 1940, kdy Henry Steeger získal *Black Mask* pro společnost Popular Publishing.

Na úspěchu časopisu *Black Mask* má zásluhu též zpravidla opomíjený Eltinge „Pop“ Warner. Warner získal časopis

Field & Stream od jeho zakladatelů v roce 1906 a řídil jej natolik úspěšně, že je dnes jedním z nejstarších dosud vydávaných periodik v Americe a s odhadovaným nákladem deset milionů si stále vede dobře! Warner jako vydavatel věděl, co dělá.

Když jsem sám usiloval o to, stát se vydavatelem, a připravoval jsem k vydání svoje první číslo, vyhradil jsem si na studium časopisu *Black Mask* asi tři měsíce. Čísla, která zformovala podobu tohoto časopisu, vycházela v letech 1922 až 1924 poté, co se šéfredaktorem časopisu stal George W. Sutton jr. a jeho pomocným redaktorem H. C. North; tato čísla obsahovala dopisy Dashiella Hammetta, v nichž popisoval svůj život, profesní zkušenosti i usilovnou snahu stále se zlepšovat v psaní. Je evidentní, že mezi redaktory, čtenáři a spisovateli této nové literatury probíhal živý dialog. Jakmile se k této směsi přidaly originální ilustrované nadpisy a ilustrované iniciály z pera geniálního Arthura Rodmana Bowkera, časopis to ještě povzneslo.

Byl jsem uchvácen silou ilustrací a dynamikou, s jakou redaktoři nejstarších čísel představovali příběhy v nadpisech a redakčních úvodnicích, a jak dokázali reagovat na dopisy psané příspěvateli. Sutton a North a později Phil Cody byli pozoruhodní a inteligentní redaktoři udávající trend před příchodem proslulého Josepha T. Shawa.

Popular Publications bylo pro mé studium nedocenitelné místo, neboť jsem

tu měl k dispozici tisíce výtisků dokonale zachovalých beletristických časopisů a magazinů všech žánrů, které jsem si jen dokázal představit. Začaly mě zajímat souvislosti, kontext, v němž se časopisy vydávaly ve dvacátých a třicátých letech, tedy v době, kdy *Black Mask* vstoupil na scénu a vydobyl si své výsadní postavení. Studoval jsem i vázaná vydání ze čtyřicátých let, kdy *Black Mask* převzala společnost Popular Publications.

V té době jsem zjistil, že Henry Steeger, kdysi nakladatel společnosti Popular Publications, má malou kancelář blízko Grand Central Station. Když jsem panu Steegerovi řekl, že se chystám redigovat a vydat nové číslo *Black Mask* určené pro novinové stánky, pozval mě k sobě na kus řeči a stali se z nás přátelé se společným zájmem o časopisy. Steeger měl kdysi dva geniální nápady, které velkou měrou přispěly k úspěchu Popular Publications. Zaprvé, inspirován divadlem Grand Guinol, které viděl ve Francii, vymyslel *Dime Mystery* (Šestáková detektivka), nový levný beletristický magazin, který spolu s pozdějšími tituly *Horror Stories* (Hrůzostrašné historky) a *Terror Tales* (Děsivé příběhy) daly vznik novému fenoménu, tzv. „shudder pulp“ („hrůzostrašné čtivo“). Zadruhé, Steeger pochopil základní marketingovou psychologii, na jejímž základě vystavěl všechna levná beletristická periodika: čtenáři chtěli vzrušující zábavné čtení *za nízkou cenu*, proto se Steeger rozhodl pojmenovat většinu

svých beletristických časopisů a magazinů tak, aby název naznačoval výhodnost koupě, k čemuž používal termín „dime“ (šestákový): *Dime Detective* (Šestákový detektiv), *Dime Adventure* (Šestáková dobrodružství), *Dime Western* (Šestákový western) a tak dále. Řekl mi, že tato upoutávka na cenu byla jednou z jeho nejskvělejších strategií a vedla k jeho mimořádnému obchodnímu úspěchu. Steegerův *Dime Detective* (Šestákový detektiv) byl ve skutečnosti na poli detektivek drsné školy jediným skutečným konkurentem *Black Mask*.

Steeger byl skvělý redaktor. Vysvětlil mi, jak zvýšil sazby honorářů, aby do svých časopisů, a zvláště do *Dime Detective*, přitáhl spisovatele dříve výhradně spojované s *Black Mask*. Poté co v roce 1936 vyhodili Josepha T. Shawa, dokázal Steeger přetáhnout z *Black Mask* do svého časopisu i známější jména. Raymond Chandler byl pravděpodobně jeho největší úlovek. Steeger také začal do časopisu *Dime Detective* více zařazovat seriálové hrdiny, aby spisovatelé měli pro své postavy v časopise stálé místo a čtenáři se s nimi mohli sblížit. A vyžadoval, aby se takto nově vytvořené postavy objevovaly exkluzivně v *Dime Detective*. Když pak v roce 1940 získal *Black Mask*, mohl tyto své metody používat u obou časopisů drsné školy.

Steeger byl stejně jako Munsey svým způsobem vydavatelský génius. Rok poté, co od Munseye získal časopis *Argosy*, tedy

v roce 1943, změnil jej na drahý časopis vydávaný na kvalitním, lesklém papíru. Jako redaktor a vydavatel měl novátorskou vizi. Viděl, že ve čtyřicátých letech trh s levnými časopisy upadá. Takže když se na začátku padesátých let *Black Mask* a většina levných periodik přestala vydávat, vypadal už *Argosy* díky Steegerovi úplně jinak; byl určen nejširšímu spektru čtenářů a vycházel v obrovském nákladu. Na reklamě teď vydělával horentní sumy – něco takového mohl hezký lesklý časopis dokázat mnohem lépe než šestáková detektivka vytištěná na hrubém papíře. Na začátku padesátých let se jediná barevná stránka reklamy v *Argosy* prodávala za 5 000 dolarů. A tak když David Geller začal mít o *Argosy* zájem, neboť v ní viděl významné reklamní médium, a to jak pro zboží nakupované prostřednictvím objednávkových lístků umístěných v časopise, tak pro zboží, jež se v časopise pouze propaguje, prodal Steeger všechny své akcie společnosti Popular.

Když jsem začátkem sedmdesátých let se Steegerem mluvil, poznamenal jsem, že zájem o časopisy, jež nejsou zaměřené na určitou specifickou oblast, klesá. Zdálo se mi, že pod vedením redaktorů dosazených Davidem Gellerem ztrácel *Argosy* svůj lesk. Steeger byl pevně přesvědčen, jak mi řekl, že kdyby byl redaktorem on, dokázal by znovu oslovit široké publikum.

Když jsem připravoval vydání *Black Mask*, uvědomil jsem si, že jsem jednou zahlédl v tiráži časopisu *Ellery Queen's*

Mystery Magazine vydávaného Fredem Dannayem, jedním ze dvou členů týmu Ellery Queen, zmínku o *Black Mask*. *Ellery Queen's Mystery Magazine* začal vycházet ve čtyřicátých letech, kdy levné beletristické časopisy upadaly. Díky své pečlivé a skvělé redakci však zaznamenal úspěch, který mu vydržel dodnes. Dannay se ve čtyřicátých a padesátých letech přátelil s Dashiellem Hammettem a vydával jeho příběhy z *Black Mask* v brožovaných edicích a v časopise *Ellery Queen's Mystery Magazine*. Dannay, vynikající znalec detektivek, si uvědomoval potřebu udržet při životě tradici drsné školy na stránkách svého poněkud usedlejšího časopisu. Rozhodl se tedy skromně podpořit ochrannou známku i goodwill časopisu *Black Mask*, a navíc vyhradil celé jedno oddělení drsnějším, temnějším příběhům od autorů, jako byli Hammett nebo Cornell Woolrich.

Kontaktoval jsem Joela Davise, vydavatele *Ellery Queen's Mystery Magazine* a syna zakladatele proslulého vydavatelského domu Ziff-Davis. Od něj jsem se dozvěděl, že potřebuji svolení Freda Dannaye. Už předtím jsem s Dannayem párkrát mluvil a vždycky to bylo příjemné, a tak jsme spolu vyjednali, že odkoupím ochrannou známku časopisu *Black Mask*, které Dannay získal od Steegera začátkem padesátých let.

Během těchto příprav jsem navštívil literární agentury, které působily v době beletristických časopisů. Mluvil jsem

s Carlem Brandonem z agentury Brandt & Brandt, a s Lurtonem Blassingamem, kteří zastupovali spisovatele přispívající ve třicátých letech do *Black Mask*. Strávil jsem den ve studiu Rafaela DeSota a mluvil s mužem, jež považuji za nejvýznamnějšího kreslíře obálek *Black Mask* z konce třicátých a začátku čtyřicátých let. DeSoto obšírně vyprávěl o dalších umělcích, kteří se na detektivních magazínech a časopisech podíleli – o kreslířích obálek, ilustrátorech, redaktorech a editorech z mnoha velkých nakladatelských domů zaměřených na vydávání časopisů. Mluvil jsem i s některými spisovateli, například s Curtem Siodmakem, kterému v roce 1942 vycházel v *Black Mask* na pokračování příběh *Donovan's Brain* (Donovanův mozek). Curt napsal i několik scénářů k hororům a noirovým filmům, které se významně zapsaly do povědomí diváků; byl to například scénář k filmu Jacquese Tourneura *Putovala jsem se zombii* (I Walked with a Zombie, 1943) nebo scénář k filmu *Vlkodlak* (The Wolf Man, 1941) z produkce studia Universal.

Rozkřiklo se, na čem pracuji. Lillian Hellmanová, vykonavatelka Hammettovy poslední vůle, mě kontaktovala prostřednictvím velmi vlivného agenta Dona Congdona. Hellmanová mi dovolila znovu otisknout Hammettův příběh s agentem z Continental výměnou za jistý průzkum, který jsem v horách časopisů *Black Mask* provedl. Helga Greenová, vykona-

vatelka poslední vůle Raymonda Chandlera, mě požádala, jestli bych se mohl o své informace a písemnosti související s Chandlerem podělit s Frankem MacShanem, profesorem na Kolumbijské univerzitě, který v té době psal Chandlerův kritický životopis. Prostřednictvím Hellmanové mě kontaktoval další profesor Kolumbijské univerzity, Steven Marcus. Dával tenkrát dohromady novou antologii Hammettových povídek otisknutých v *Black Mask* a psal k ní úvod. Ukázalo se, že Marcus a MacShane se spolu neznají, a neznali dokonce ani vzájemně svoji práci související s časopisem *Black Mask*. Seznámil jsem je a sešli jsme se na půdě Kolumbijské univerzity.

Spřátelil jsem se s Prudence Whitfieldovou a koupil od ní pro časopis několik povídek jejího manžela. Časem mi svěřila pár úžasných historek o tom, jak Hammett, jenž byl evidentně jejím milencem, psal dialogy do Hellmanových her. Hammett se s Raoulem Whitfieldem přátelil od začátku dvacátých let, pak se objevila Prudence, vzala si Raoula a začala hodně pít. Prudence Whitfieldová mi půjčila asi deset povídek svého manžela, které nikdy nevyšly tiskem, ale požádala mě, abych je neotiskoval, a já jsem její přání respektoval.

Přestože jsem do tisku připravil i druhé číslo, Adrian Lopez se rozhodl ve vydávání časopisu nepokračovat. První číslo si vedlo na stáncích dobře, dokonce se o něm objevila zmínka na stránkách *Philadel-*

phia Inquirer pod titulkem „*Black Mask* se vrací na novinové stánky“. Důvody, proč byl tento projekt ukončen, jsou složitě a dnes již bezvýznamné. Poté co vyšlo první číslo, jsem byl zasypan dotazy od spisovatelů a lidí z Hollywoodu. O časopis *Black Mask* jsem se nepřestal zajímat. Několikrát mi volal M. Cain a dožadoval se, abych jasně vysvětlil, že nepatří mezi spisovatele drsné školy a nechce být dáván do jednoho pytle s Hammettem a hochy z *Black Mask*. Za své největší téma považoval sexuální vášeň ovládající a rozkládající vztahy mezi mužem a ženou a postavení ženy ve vztahu odsouzeném k zániku.

Na konci sedmdesátých let, když do Spojených států narukovala z Francie skupina Filipacchi (dnes Hachette Filipacchi Media) a začala nově vydávat již k zániku odsouzený časopis *Look*, koupila od Davida Gellera společnost Popular Publications, aby získala *Argosy*. Prostřednictvím společných známých z vydavatelské branže jsem se setkal s jejich právníkem, Didierem Guérinem, který mi poté, co jsme spolu vedli několik rozhovorů, vysvětlil, že chtějí prodat některé ze svých časopiseckých titulů jako například stále ziskový *Camera 35* nebo *Railroad*, první specializovaný časopis, který začal v osmdesátých letech devatenáctého století vydávat Munsey. Bylo až s podivem, že i tenhle časopis stále vydělával peníze. Nevěděli, co si s levnými periodiky počít, a tak jsme uzavřeli dohodu. Souhlasili, že na mě převedou všechny podíly, titul

a goodwill k časopisu *Black Mask*, stejně jako autorská práva k beletrii a veškerým uměleckým dílům v tomto časopise uveřejněným, přestože jsem se koupil od *Ellery Queen's Mystery Magazine* už dříve stal vlastníkem ochranné známky *Black Mask*. Také na mě převedli práva k duševnímu vlastnictví ke všem levným časopisům, jež založil Henry Steeger, i k těm, které vymyslel Munsey a ve čtyřicátých letech koupil Steeger. Tato akvizice zahrnovala i tituly od Street and Smith, které Popular získal v roce 1949. Výměnou za to jsem skupině Filipacchi, která se poté, co koupila holding Davida Gellera, přejmenovala na Popular Publications International, poskytl služby a další protihodnoty. Také jsem jim, výměnou za získání práv duševního vlastnictví, pomohl prodat časopis *Railroad*.

Od té doby jsem udělil licence na knižní vydání pro mnoho příběhů z *Black Mask*. V roce 2000 jsem založil webové stránky *Black Mask*, blackmaskmagazine.com. V roce 2007 jsem časopisu *Ellery Queen's Mystery Magazine*, dnes vydávanému společností Dell, udělil licenci opravňující jej opět vydávat *Black Mask*. O Vánocích 2008 spatřilo světlo světa první číslo audio časopisu *Black Mask Audio Magazine*, v němž klasické příběhy *Black Mask* vycházejí s náležitou dramaturgií a hudbou v produkci Blackstone Audio. Zahrnuta je i nezkrácená verze *Maltézského sokola* od Dashiella Hammetta autorizovaná jeho dědici.

Pro čtenáře, které zajímá, v jakých kulisách přišel roku 1920 časopis *Black Mask* na scénu, nabízím několik postřehů a fakt ze světa beletristických periodik tehdejší Ameriky, jež snad pomohou nahlédnout i můj osobní příběh v dějinné perspektivě.

Před občanskou válkou byly časopisy, stejně jako noviny (jež také otiskovaly prózu), lokální záležitostí vázanou především na město. Například všechny časopisy, které otiskovaly během třicátých a čtyřicátých let devatenáctého století prózu Edgara Allana Poea, se prodávaly jen prostřednictvím předplatného a byly určeny pro čtenáře v okolí měst jako Baltimore, New York či Filadelfie. Takové noviny měly nanejvýš tři tisíce předplatitelů.

Dokonce i Charles Dickens, jehož romány vycházely v časopisech na pokračování a který se stal ve čtyřicátých letech devatenáctého století první literární senzací, zasáhl jen malý segment americké populace.

Teprve v době po americké občanské válce se gramotnost ve Spojených státech zvýšila natolik, že mohl vzniknout skutečně hromadný trh s časopisy publikujícími beletrii. Ale byly to šestákové romány (edice pěti- a deseticentových knížek vycházejících na hrubém papíře), nikoliv časopisy, které během druhé poloviny devatenáctého století poprvé oslovily čtenářské publikum, a to nejprve na regionální a později na národní úrovni.

Přestože rámcovou mytologií většiny šestákových románů byl především Di-

voký západ, druhým nejoblíbenějším tématem této první masově prodávané americké beletrie byl zločin a jeho odhalení ve velkoměstech, obzvláště v New Yorku. Tato dvě hlavní témata šestákových románů devatenáctého století, tedy příběhy, jejichž hrdinou byl buď americký kovboj na zářivých pláních, nebo americký detektiv v temném městě, se staly dvěma velkými prameny populární beletrie a popkultury Ameriky dvacátého století.

Nejdéle existující americký detektiv Nick Carter se poprvé objevil v roce 1886 v šestákovém románu nakladatelství Street and Smith a stal se tak populárním, že jeho příběhy začaly vycházet každý týden na pokračování v edici nazvané *Nick Carter Library* (Knihovna Nicka Cartera). Z toho v roce 1915 vznikl *Detective Story Magazine* (Časopis detektivních příběhů), první beletristický časopis nakladatelství Street and Smith otiskující detektivky. Podobně šestáková série *New Buffalo Bill Weekly* (Nový týdeník Buffalo Billa), který taktéž vycházel na pokračování, a jehož hlavním hrdinou byl kultovní Buffalo Bill, se v roce 1919 přeměnil v časopis *Western Story Magazine* (Časopis westernových příběhů) a stal se prvním westernovým časopisem nakladatelství Street and Smith.

Ale nebylo to nakladatelství Street and Smith, kdo přivodil smrt šestákovým románům. Byl to génius americké vydavatelské branže, Frank Andrew Munsey (1854–1925), jenž vymyslel americké beletristické časopisy a magazíny a svrhl

z trůnu neumělou podobu šestákových románů. Munseyho *Argosy* se v roce 1896 stal prvním opravdovým beletristickým magazínem, když začal vycházet v typickém velkém formátu s obsahem 192 stránek o velikosti sedm na deset palců (17,8 x 25,4 cm) neořezaného papíru. S cenou, která byla ve srovnání s dražšími časopisy vydávanými na lesklém papíře o více než polovinu nižší (deset centů ku dvaceti pěti centům), rostl počet prodaných časopisů nade všechna očekávání, takže v roce 1903 už *Argosy* vycházel v měsíčním nákladu půl milionu výtisků.

Munsey jako první začal používat nové rychlé tiskárny určené pro tisk na levný papír a produkoval velké množství beletristických časopisů nejrůznějších žánrů za diskontní ceny, které přitahovaly čtenáře z řad početné silné dělnické třídy, kteří si nemohli dovolit dražší časopisy na lesklém papíře a které ani nezajímaly jejich obsah. Munsey zároveň viděl, že velký náklad přitahuje reklamu, která může být významným zdrojem nakladatelského příjmu. V prosinci 1907 uveřejnil *Argosy* úžasný příběh o historii časopisu i útrapách, které Munsey při jeho vydávání zažil, „vyprávěný“ samotným Munseyem.

Moderní časopisy, jak ty levné vydávané na hrubém papíře, tak dražší vydávané na lesklém, se vynořily začátkem dvacátého století v důsledku technologického pokroku v tiskárenství a marketingu. Časopis bylo možné vytvořit jako dílo s barevnou titulní stranou, kresbami a půltó-

novými obrázky, což vytvářelo grafiku podporující prodejnost obsahu. Časopisy se zároveň staly mocným vizuálním a emocionálním marketingovým prostředím, v němž bylo možné prodávat nové značkové produkty.

Pro levné beletristické časopisy nabývající na popularitě, stejně jako pro ostatní produkty masové spotřeby, které se začaly na počátku dvacátého století objevovat, byly vyvinuty nové metody distribuce fungující na národní úrovni. Ačkoliv předplatitelé zůstávali i nadále důležití, z levných periodik se stalo zboží kupované z náhlého popudu, výhodná koupě levné zábavy s působivými obrázky, zářící barevnou obálkou svítící na čtenáře z novinových stánků, obchodů se smíšeným zbožím a dalších prodejních míst napříč celou Amerikou.

Munseyho novátorské změny vedly k vytvoření celého obchodního odvětví a přinesly mnoha vydavatelům obrovské jmění. Munsey zavedl praxi, že jakmile se časopis stal nevýdělečným, změnil jeho obsah, nebo jeho vydávání rovnou ukončil. A místo něj začal rychle vydávat nový. Zpočátku jeho beletristické časopisy jako *Argosy* či *All-Story Magazine* otiskovaly nejrůznější druhy prózy. Ale v roce 1906 začal vydávat první tematicky profilovaný časopis *Railroad Man's Magazine*, v němž vycházely příběhy související se železnicí. Postupem času jeho společnost a všichni ti, co následovali jeho příkladem, začali vydávat detektivky, westerny,

horory, milostné a dobrodružné příběhy a vůbec příběhy zaměřené na všechna možná témata, co si jen lze představit. Jakýkoliv žánr, který se prodával, byl napodobován. Čtenáři levných periodik chtěli únikovou zábavu – jednoduchou, čtivou, vzrušující, s živými ilustracemi. Svého času existovalo přes tři sta různých levných beletristických časopisů a magazínů nejrůznějších žánrů, jež porůznu vznikaly a zase zanikaly.

Ze všech beletristických periodik uložených v Knihovně Kongresu mezi povinnými výtisky byly jen tři tituly uznány za

„výjimečně vzácný a hodnotný“ příspěvek k historii americké kultury a byly uloženy do Oddělení vzácných tisků. Byly to tituly *Amazing Stories*, *Black Mask* a *Weird Tales*.

Tato antologie povídek z časopisu *Black Mask* je vítaným nahlédnutím do obsahu obecně nejuznávanějšího amerického časopisu věnovaného detektivkám. To znamená mnoho a mnoho hodin naprosto mimořádné zábavy. Užijte si ji!

— KEITH ALAN DEUTSCH
Roxbury, Vermont

Žhářství plus

Peter Collinson

PETER COLLINSON BYL NENÁPADNÝ pseudonym (Samuela) Dashiella Hammetta (1894–1961). Narodil se v St. Mary's County v Marylandu a dětství strávil poblíž New Orleansu. Během první světové války sloužil u motorizované ambulance, kde onemocněl tuberkulózou. Pracoval osm let pro Pinkertnovu detektivní agenturu v Chicagu, v Baltimoru a po první světové válce v San Francisku a Los Angeles; podílel se kupříkladu na vyjasnění případu znásilnění, který zruinoval kdysi slavného komika Fattyho Arbucklea, nebo na sledování dubiózních obchodů profesionálního gamblera Nickyho Arnsteina. Léta strávená v detektivní agentuře se pro Hammetta stala vítaným zdrojem motivů i reálií pro jeho tvorbu, a začínající autor brzy poznal, že trh s beletristickými časopisy a magazíny jeho příběhy doslova hltá.

Třebaže je Hammett vnímán jako jeden z klasiků americké drsné školy, napsal jen pět románů a nevelký počet povídek, a ve srovnání s jinými nadmíru produktivními autory pulpové magazinové éry je jeho tvorba rozsahem téměř zanedbatelná. Po několika jednoduchých kriminálních hříčkách pro *Smart Set* napsal první opravdovou detektivku pro *Black Mask* právě pod pseudonymem Peter Collinson. V argotu tehdejšího podsvětí znamenalo jméno Peter Collins totéž co „nicka“, nobody. Hammett doplnil prý koncovku „on“ proto, aby jméno získalo jakýsi charakter, totiž aby se dalo vyložit jako „Collinson – Nobody's son“.

„Žhářství plus“ (Arson Plus) je jednou ze čtyř povídek otištěných v *Black Mask* pod jménem Peter Collinson a prvním příběhem agenta z Continental. Objevila se v říjnovém čísle v roce 1923.

Žhářství plus

Peter Collinson
(Dashiell Hammett)

Rozlousknout tenhle detektivní případ před koncem vám dá zabrat. Zkuste si během čtení tipnout, jaké bude rozuzlení, a uvidíte, jak blízko jste se trefili.

Jim Tarr zvedl doutník, který jsem za ním poslal po desce jeho stolu, podíval se na pásku, ukousl konec a natáhl se pro zápalku.

„Patnáct centů za kus,“ konstatoval. „Zřejmě po mně chcete, abych tentokrát porušil hned několik zákonů.“

Spolupracuju s tímhle tlustým šerifem Sacramento County už čtyři nebo pět let – od té doby, co jsem se stal zaměstnancem sanfranciské kanceláře detektivní agentury Continental – a ještě nikdy jsem neviděl, že by promeškal příležitost k nějakému ironickému vtípku. Nic to však neznamenal.

„Ani v jednom nemáte pravdu,“ ubezpečil jsem ho. „Kupuju si ty doutníky po dvou za čtvrták a dneska jsem přišel, abych vám laskavost prokázal, ne o ni prosil. Firma, která pojistila Thornburghův

dům, je přesvědčená, že ho někdo určitě podpálil.“

„A taky má pravdu, aspoň podle hasičů. Ti mi říkají, že byla spodní část domů prosáklá benzinem, ale jen bůh ví, podle čeho to poznali – nezůstal tam stát jediný kousek dřeva. Nasadil jsem na to McClumpa, ten ale zatím nenašel nic, co by nás nějak zaujalo.“

„Jaká je celková situace? Já zatím vím jen to, že došlo k požáru.“

Tarr se zaklonil v křesle, otočil zarudlý obličej ke stropu a zahulákal:

„Hej, Maku!“

Pokud jde o šerifa, mají perleťová tlačítka na jeho pracovním stole pouze a jen ozdobný charakter. Ve dveřích se společně objevili náměstci šerifa McHale, McClump a Macklin – MacNab zjevně byl mimo doslech.

„Co to má znamenat?“ vyjel šerif na McClumpa. „Vodíte si snad s sebou tělesný strážce?“

Zbývající dva zástupci, kteří se takto dozvěděli, kterého „Maka“ měl právě na mysli, se vrátili k rozehrané partii karet.

„Máme tady frajera z města, kterej by měl chytit našeho paliče,“ informoval Tarr náměstka. „Nejdřív mu ale musíme povědět, o co vlastně jde.“

McClump a já jsme spolu před několika měsíci pracovali na loupeži jedné expresní zásilky. Je to mladý ramenatý blondák, může mu být tak pětadvacet nebo šestadvacet, vyznačuje se sebevědomím na rozdávání... a skoro stejně velkou leností.

„Že je k nám ale Pán milostivý, co?“

Tou dobou už se stačil rozvalit na jedné z židlí – to je vždy jeho první cíl, když vejde do nějaké místnosti.

„Hmm, takhle nějak to vypadá: dům tohohle Thornburgha stál několik kilometrů za městem, na starý venkovský silnici – bylo to už letitý dřevěný stavení. Předminulou noc kolem půlnoci Jeff Pringle – nejbližší soused, co bydlí asi necelé kilometr směrem k východu – viděl na obloze z toho směru červenou záři, zavolal a ohlásil to, jenže než se tam dostaly hasičský stříkačky, už z domu nezbejvalo nic, co by ještě stálo za hašení. Pringle byl první ze sousedů, který se k domu dostali, a střecha už byla propadlá.

Nikdo neviděl nic podezřelého – žádný cizí lidi, co by se potloukali kolem, ani nic podobného. Rodině, co pro Thornburgha pracovala, se s odřenejma ušima podařilo utéct, a to bylo všechno. O tom, co se stalo, moc nevědí – počítám, že měli příliš velkej strach. Viděli ale Thornburgha u jeho okna těsně předtím, než ho oheň dostal. A jeden chlap tady z města – jmenuje se Handerson – zrovna tohle viděl taky. Vracel se domů z Waytonu a dojel k domu chvíličku předtím, než se propadla střecha.

Lidi od hasičského sboru tvrděj, že našli známky benzínu. Coogleyovi, rodina, co pro Thornburgha pracovala, nám řekli, že žádný benzin v domě uskladněnej nebyl. A to je všechno.“

„Měl Thornburgh nějaký příbuzný?“

„Jo, neteř v San Francisku – paní Evelyn Trowbridgeovou. Včera sem zajela, ale nebylo nic, co by mohla udělat, a sama nám toho taky moc povědět nedokázala, tak se večer zase vrátila domů.“

„Kde jsou ti Coogleyovi teď?“

„Tady ve městě. Ubytovali se v hotelu v ulici I. Požádal jsem je, aby pár dnů nikam neodjížděli.“

„Thornburgh byl majitelem toho domu?“

„Hmm... jo. Je to pár měsíců, co ho koupil od Newninga a Weeda.“

„Máte dnes dopoledne nějakou práci?“

„Nic než tohle.“

„Fajn. Tak půjdeme ven a budeme trochu čmúchat kolem.“

Našli jsme Coogleyovy v jejich pokoji na hotelu v ulici I. Pan Coogley byl obtloustlý chlapík s křehkou kostrou, s hladkým bezvýrazným obličejem a uhlazeným vystupováním typickým pro domácího sluhu.

Jeho manželka byla vysoká šlachovitá žena, možná o pět let starší než on – řekněme čtyřicetiletá – s ústy a bradou, které se zdály být přímo vymodelované pro klevetění. Všechno mluvení však obstarával on, zatímco ona po každém druhém nebo třetím jeho slovu souhlasně přikyvovala.

„Nastoupili jsme k panu Thornburghovi do práce patnáctého června, pokud si vzpomínám,“ uvedl v odpovědi na moji první otázku. „Přijeli jsme do Sacramenta kolem prvního toho měsíce a podali jsme

si přihlášky přes Allisovu zprostředkovatelskou agenturu. Za pár neděl nás poslali, abychom si promluvili s panem Thornburghem, a ten nás vzal.“

„Kde jste byli předtím, než jste přijeli sem?“

„V Seattlu, pane, u jisté paní Comerfordové, jenže manželce nesvědčilo tamější klima – má totiž problémy s průduškami –, a tak jsme se rozhodli přestěhovat se do Kalifornie. Nejspíš bychom ale byli zůstali v Seattlu nebýt toho, že se paní Comerfordová svého domu vzdala.“

„Co víte o Thornburghovi?“

„Velice málo, pane. Nebyl to příliš mnohomluvný člověk. Pokud je mi známo, nepracoval a nepodnikal. Myslím, že to byl námořník na odpočinku. Nikdy to sám neřekl, ale počínal si tak a také tak vypadal. Nikdy nikam nechodil a nikdo ani nechodil navštěvovat jeho, s výjimkou jediného případu jeho neteře, a také nikomu nepsal a nedostával žádnou poštu. Hned vedle své ložnice měl místnost, kde měl zařízenou něco jako dílnu. Právě tam trávil většinu času. Vždycky jsem si myslel, že pracuje na nějakém vynálezu, ale nechával dveře zamčené a my jsme se k nim nesměli ani přiblížit.“

„Vůbec nemáte ponětí, na čem tam pracoval?“

„Ne, pane. Nikdy jsme odtamtud neslyšeli tlučení kladiva ani žádné jiné hlasité zvuky a nikdy jsme nic necítili. A žádné jeho oblečení nikdy nebylo sebedílné, dokonce ani tehdy, když už bylo

připravené k odeslání do prádelny. A to by přece muselo být, kdyby pracoval na nějakém strojním zařízení.“

„Byl to starej člověk?“

„Nemohlo mu ještě být ani padesát, pane. Chodil velice vzpřímeně a vlasy i vousy měl husté, bez sebemenších šedin.“

„Měli jste s ním někdy nějaký problém?“

„To vůbec ne, pane! Byl to, jestli to tak smím říct, svým způsobem velice zvláštní džentlmen a nezáleželo mu na ničem kromě toho, aby měl správně připravené jídlo, aby měl v pořádku šatník – na tom si nesmírně zakládal – a aby ho nikdo nerušil. Kromě časného rána a pozdního večera jsme ho celý den prakticky neviděli.“

„Tak teď k tomu požáru. Celý nám to vypovíte – všechno, na co si vzpomínáte.“

„Tedy, pane, já i moje manželka jsme si šli lehnout kolem desáté hodiny, to je náš pravidelný čas, a oba jsme usnuli. Náš pokoj byl v prvním patře v zadní části domu. O něco později – nikdy jsem se vlastně nedozvěděl, kolik bylo přesně hodin – mě probudilo kašláání. Ložnice byla plná kouře a manželka vydávala zvuky, jako by se dusila. Vyskočil jsem, odtáhl jsem ji po zadním schodišti dolů a zadními dveřmi ven; nemyslel jsem v tu chvíli na nic jiného, než jak ji dostat ven.“

Když jsem ji dostal do bezpečí na dvůr, vzpomněl jsem si na pana Thornburgha

a pokusil jsem se dostat zpátky do domu, jenže celé přízemí už bylo plné plamenů. Oběhl jsem dům k předním dveřím, abych se podíval, jestli se dostal ven, ale nikde jsem ho neviděl. Celý dvůr byl už tou dobou osvětlený jako ve dne. Potom jsem ho slyšel zaječet – byl to příšerný skřek, pane, pořád ještě ho slyším! A když jsem zvedl oči k jeho oknu – patřilo čelnímu pokoji v prvním patře –, uviděl jsem ho, jak se snaží vylézt oknem ven. Jenže všechny dřevěné rámy už hořely, takže ještě jednou zaječel a spadl po zádech zpátky. A hned poté se propadla střecha nad jeho pokojem.

Nebyl tam nikde žebřík ani nic podobného, co bych pro něj mohl přistavit nahoru k oknu – nemohl jsem udělat vůbec nic.

Mezitím nechal nějaký džentlmen svoje auto stát na silnici a vyběhl nahoru do míst, kde jsem stál, nebylo ale nic, čím bychom mohli pomoci – dům už hořel úplně všude a každou chvíli se nějaká jeho část zřítíla. Vrátili jsme se tedy dozadu, kde jsem nechal ležet manželku, odnesli jsme ji dál od ohně a probrali jsme ji k vědomí – předtím totiž omdlela. A to je všechno, co o tom vím, pane.“

„Neslyšel jste předtím ten večer nějaký huk? Neviděl jste někoho, kdo by se tu kolem potuloval?“

„Ne, pane.“

„Skládá se s tady někde benzin?“

„Ne, pane. Pan Thornburgh neměl auto.“

„Ani benzin na čištění?“

„Ne, pane, vůbec žádný, pokud ho tedy

neměl pan Thornburgh ve své dílně. Když potřebovaly jeho šaty vyčistit, odvezl jsem je do města a všechno jeho prádlo odvázel poslíček z konzumu, když nám přivezl zásoby.“

„Takže ani nevíte, co by s tím požárem mohlo nějak souviset?“

„Ne, pane. Překvapilo mě, když jsem slyšel, že někdo dům úmyslně podpálil. Nechtělo se mi tomu věřit. Nevím, proč by to chtěl někdo udělat.“

„Co si o nich myslíte?“ zeptal jsem se McClumpa, když jsme odcházeli z hotelu.

„Možná trochu vylepšují účty nebo občas štípnou nějaký kuchyňský stříbro, ale na zabíjaky nevypadají.“

Měl jsem na ně stejný názor, pořád ještě to však byli jediní lidé, o nichž bylo známo, že byli na místě, když požár vypukl, kromě muže, který v něm zemřel. Zajeli jsme do Allisovy zprostředkovatelské agentury a promluvili jsme si s jejím manažerem.

Ten nám řekl, že za ním Coogleyovi přišli do kanceláře druhého června a hledali práci. Jako referenci uvedli vdovu po panu Edwardu Comerfordovi, adresou Woodmansee 45, Seattle ve státě Washington. V odpovědi na jeho dopis – vždycky si reference domácího služebnictva ověřoval – mu paní Comerfordová napsala, že u ní byli Coogleyovi zaměstnaní několik let a že „ve všech směrech pracovali nanejvýš uspokojivě“. Třináctého června telefonoval do agentury Thornburgh a žádal, aby mu poslali nějaký manželský pár,

kteří by se mu staral o dům, a Allis mu poslal hned dva páry, jež měl na seznamu zájemců. Thornburgh ani jeden z nich nezaměstnal, ačkoli je Allis považoval za lepší volbu než Coogleyovy, které si nakonec najal.

To vše nepochybně naznačovalo, že se Coogleyovi do svého zaměstnání nijak úmyslně nevmanévrovali, pokud to ovšem nebyli ti nejšťastnější lidé na světě – a detektiv si nemůže dovolit věřit ve štěstí nebo shodu okolností, pokud pro něco takového nemá nevyvratitelné důkazy.

V realitní kanceláři, jejímž prostřednictvím Thornburgh dům koupil – jmenovala se Newning & Weed –, jsme se dozvěděli, že tam Thornburgh přišel jedenáctého června, prohlásil, že podle jeho informací je ten dům na prodej, byl se na něj podívat a chce znát cenu. Dohodu uzavřeli druhý den dopoledne a kupující zaplatil 4 500 dolarů šekem, vystaveným na Seamen's Bank v San Francisku. Nábytkem byl už dům vybavený.

Po obědě jsme s McClumpem zašli za Howardem Handersonem – za tím mužem, který byl svědkem požáru, když se vracel autem domů z Waytonu. Měl v budově Empire Building kancelář, na jejichž dveřích byla tabulka s jeho jménem a titulem „Zástupce pro severní Kalifornii, čistící prostředky značky Okamžitá záře“. Byl to velký a bezstarostně se tvářící přibližně pětáctýřicátník s profesionálně žoviálním úsměvem, jaký si spojujeme s lidmi, kteří něco prodávají.

Prohlásil, že v den požáru byl obchodně ve Waytonu a zdržel se tam poměrně dlouho, protože šel na večeri a poté na kulečnick s kupcem jménem Hammersmith, který je jedním z jeho zákazníků. Z Waytonu odjel vlastním autem někdy kolem půl jedenácté a zamířil do Sacramenta. V Tavenderu se zastavil pro benzin a olej a nechal si také přifouknout jednu pneumatiku.

Právě když se chystal od pumpy odjet, upozornil ho pumpař na rudou záři na obloze a řekl mu, že je to pravděpodobně z nějakého požáru někde u staré silnice, která se táhne souběžně se státní silnicí do Sacramenta. Handerson se rozhodl jet po staré silnici a dorazil k hořícímu domu právě včas, aby viděl Thornburgha, jak se snaží probíjet si cestu plameny, které ho obklopovaly.

Bylo už příliš pozdě na to, aby se pokusili oheň nějak uhasit, a muži v prvním patře už stejně pomoci nemohli – byl nepochybně mrtvý ještě předtím, než se propadla střecha –, Handerson proto pomohl Coogleyovi přivést k vědomí jeho manželku, zůstal na místě a sledoval požár, dokud se sám nestrávil. Když mířil k požáru, neviděl na té venkovské silnici nikoho jiného.

„Co o Handersonovi víte?“ zeptal jsem se McClumpa, když jsme vyšli ven na ulici.

„Přijel sem odněkud z východu, aspoň myslím, a počátkem léta si zřídil tu agenturu s čistícími prostředky. Bydlí v hotelu Garden. Kam půjdeme teď?“

„Seženeme si auto a pojedeme se podívat na to, co zbylo z Thornburghova domu.“

Ani ten nejpodnikavější palič si nemohl na uspořádání svého představení najít rozkošnější místo, i kdyby prohledal celý okres. Ze tří stran ho před okolním světem zakrývaly zalesněné vršky, zatímco na čtvrté straně se skláněla dolů k řece neobydlená pláň. Okresní silnici, která vedla kolem příjezdové brány, se podle McClumpova sdělení řidiči vyhýbali a dávali přednost státní dálnici na severu.

V místech, kde stával dům, teď byla jen hromada zčernalých trosk. Několik minut jsme prohrabávali popel – ne že bychom čekali, že něco najdeme, ale člověk má prostě už v povaze šťourat se v ruinách.

Garáž za domem, v níž nic nenasvědčovalo tomu, že by tam poslední dobou parkovalo nějaké auto, měla ošklivě ožehnutou střechu a čelní stěnu, jinak však byla nepoškozená. Dřevěná chatrč za ní, kde byla uložena sekera, lopata a různé menší či větší zahradnické nářadí, požáru úplně unikla. Trávník před domem a na zahradě za chatrčí – celkem v rozsahu jen asi jednoho akru – byl téměř úplně rozježděný a rozšlapaný koly automobilů a nohama hasičů i přihlížejících.

Poté co jsme si zcela zaneřádili naleštěné boty, jsme s McClumpem znovu nasedli do auta, širokým obloukem jsme objeli zničený objekt, zastavili jsme se

u všech domů v okruhu půl druhého kilometru a prakticky ničeho jsme svým úsilím nedosáhli.

Nejbližší dům patřil panu Pringleovi, tedy muži, který vyhlásil poplach; ten však nejenže o mrtvém nic nevěděl, ale sdělil nám, že ho v životě neviděl. Po pravdě řečeno ho viděla jen jedna z jeho sousedek, jistá paní Jabinová, která bydlela asi půl druhého kilometru jižně od něj.

Měla u sebe klíč od domu, dokud byl prázdný, a asi den nebo dva předtím, než ho koupil, přijel Thornburgh do jejího domu a vyptával se na volný objekt. Zajela tam s ním, provedla ho budovou a on potvrdil, že má v úmyslu ho koupit, nebudeli cena, kterou ani jeden z nich neznal, příliš vysoká.

Byl sám, až na řidiče najatého auta, jímž přijel ze Sacramento, a kromě toho, že nemá rodinu, jí o sobě nic neřekl.

Když se doslechla, že už se nastěhoval, zajela za ním po několika dnech na návštěvu – „jen na takové sousedské povídání“ –, paní Coogleyová jí však sdělila, že není doma. Většina sousedů při nějaké příležitosti s Coogleyovými mluvila a získala dojem, že pan Thornburgh o návštěvy nestojí, takže mu nadále dávali pokoj. O Coogleyových se zmiňovali jako o „poměrně příjemných lidech, když se s nimi bavíte“, bylo na nich však vidět, že respektují přání svého zaměstnavatele s nikým se nepřátelit.

Když jsme pak autem zamířili k Taven-

deru, shrnul McClump všechno, co jsme se toho odpoledne dozvěděli. „Každý z těchhle lidiček mu mohl ten barák podpálit, nemáme ale nic, co by ukazovalo, že někdo z nich Thornburgha vůbec znal, natožpak aby měl něco proti němu.“

Ukázalo se, že Tavender je malá osada na křižovatce asi tři kilometry od Thornburghova domu, tvořená obchodem se smíšeným zbožím, poštovním úřadem, autoservisem, kostelem a šesti obytnými domy. McClump se znal s majitelem obchodu a poštmistrem, vyzáblým mužikem jménem Philo, který trochu uslintaně koktal.

„Th-Thornburgha jsem n-n-ikdy ne-neviděl,“ prohlásil, „a n-ikdy jsem p-pro něj n-nedostal žádnou p-poštu. C-Coogley“ – v jeho podání to znělo jako ty potvory, co z nich vylétají motýli – „měl v-ve zvyku přijet jednou týdně a objednat potraviny – n-neměli totiž t-telefon. Zašel vždycky d-dovnitř a já mu pak z-zboží p-poslal svým a-autem. A j-jednou za č-čas jsem ho v-viděl, jak č-čeká na dostavník do S-Sacramento.“

„Kdo Thornburghovi vozil to zboží?“

„M-m-můj k-kluk. Chcete s ním m-mluvit?“

Syn byl otcovým mladším vydáním, jen bez toho koktání. Nikdy Thornburgha při žádné ze svých návštěv neviděl, protože se při vyřizování svých záležitostí nedostal dál než do kuchyně. Nevšiml si v domě ničeho zvláštního.

„Kdo má v servisu noční službu?“ ze-

ptal jsem se ho, když jsme si vyposlechli to málo, co nám byl schopen říct.

„Billy Luce. Myslím, že ho tam teď najdete. Před pár minutama jsem viděl, jak tam míří.“

Přešli jsme silnici a našli Luceho.

„Předevčírem večer – tu noc, co u starý silnice hořelo – byl tady někdo a mluvil s váma, když jste si toho všiml?“

Protočil oči vzhůru tím prázdným pohledem, kterým si lidé pomáhají, aby rozhýbali paměť.

„Jo, už si vzpomínám! Jel do města a já jsem mu poradil, že když místo po státní silnici pojedete po okresce, natrefí přímo na ten požár.“

„Jak ten chlap vypadal?“

„Středního věku – velkéj, ale tak nějak jako shrbeněj. Myslím, že měl hnědej oblek, pytlovitej a zmačkanej.“

„Středně tmavá pleť?“

„Jo.“

„Usmíval se při mluvení?“

„Jo, takovej fajn chlapík.“

„Kudrnatý hnědý vlasy?“

„Mějte přece srdce,“ zasmál se Luce. „Neprohlížel jsem si ho pod lupou.“

Z Tavenderu jsme pokračovali dál do Waytonu. Luceho popis na Handersona dokonale sedl, ale napadlo mě, když už jsme tak daleko, že tam můžeme zajet a ověřit si, jestli skutečně vyjžděl z Waytonu.

Ve Waytonu jsme strávili přesně pětadvacet minut; deset minut nám trvalo, než jsme našli Hammersmitha, toho kupce,

s nímž Handerson podle svého tvrzení večerel a následně hrál kulečník, dalších pět nalezení příslušné kulečnickové herny a deset potvrzení Handersonovy výpovědi.

„Co si o tom myslíte teď, Maku?“ zeptal jsem se, když jsme zase seděli v autě a vraceli se do Sacramento.

Mac je příliš líný na to, aby sám vyjádřil vlastní názor nebo aby si vůbec nějaký udělal, pokud ho k tomu nedotlačíte, to ovšem neznamená, že nestojí za to si ho vyslechnout, když už se vám to podaří.

„Není toho zrovna moc, co si můžu myslet,“ odpověděl spokojeně. „Handerson je z toho venku, pokud v tom tedy vůbec někdy nějak figuroval. Nic nenaznačuje, že byl na místě někdo kromě Coogleyovejch a Thornburgha, když začalo hořet – ale zrovna tak dobře tam mohl bejt celej regiment. Tihle Coogleyovi sice nevypadaj moc počestně, ale zabíjáci to nejsou, pokud se ošklivě nemejlím. Faktem ovšem zůstává, že jsou jedinou možností, kterou zatím máme. Možná bychom měli zkusit začít je sledovat.“

„Máte pravdu,“ souhlasil jsem. „Jen co se dostaneme zpátky do města, pošlu telegram do naší kanceláře v Seattlu a požádám je, aby si promluvili s paní Comerfordovou a zeptali se jí, co dalšího jim o nich ještě může povědět. Pak sednu na vlak do San Franciska a ráno zajdu za Thornburghovou neteří.“

Následujícího dne ráno jsem musel na adrese, kterou mi McClump dal – v poměrně

honosným činžovním domě v California Street –, čekat tři čtvrtě hodiny, než se paní Evelyn Trowbridgeová oblékla. Kdybych byl mladší nebo kdyby měla moje návštěva společenský charakter, byl bych se nejspíš cítil bohatě odměněn, když konečně vešla dovnitř – vysoká, štíhlá, ještě ani ne třicetiletá žena v jakémsi přílehavém černém oblečení, se spoustou černých vlasů nad výrazně bílým obličejem, pozoruhodně zvýrazněným drobnými rudými ústy a velkýma oříškově hnědýma očima, které se zdály být černé, dokud jste se k nim nedostali dostatečně blízko.

Já jsem ale byl zaměstnaný detektiv středního věku, kterého rozčilovalo, že jeho čas vychází nazmar, a momentálně mě mnohem víc než ženská krása zajímalo nalezení toho ptáčka, co škrkl zápalkou. Podařilo se mi však moji nevrlost zamaskovat, omluvil jsem se, že ji ruším v tak časnou hodinu, a přešel jsem k věci.

„Chci, abyste mi pověděla všechno, co víte o svém strejdovi – o jeho rodině, přátelích, nepřátelích, obchodních partnerech, prostě všechno.“

Na zadní stranu navštívenky, kterou jsem jí poslal, jsem předtím naškrábal svoji profesi.

„Žádnou rodinu neměl,“ odpověděla, „ledaže bychom započítali mě. Byl to matčin bratr a já jsem už poslední člen téhle rodiny, který ještě žije.“

„Kde se narodil?“

„Tady v San Francisku. Nevím, kdy přesně, ale myslím, že mu bylo něco ko-

lem padesáti – byl o tři roky starší než má matka.“

„Čím se živil?“

„Jako malý kluk se vydal na moře, a pokud je mi známo, bylo to jeho povolání až do doby před několika měsíci.“

„Kapitán?“

„To nevím. Někdy jsem ho neviděla a neozval se mi několik let, a o tom, co dělá, nikdy nemluvil; jen se občas zmínil o některých místech, která na svých cestách navštívil – Rio de Janeiro, Madagaskar, Tobago, Christiania. Pak asi před třemi měsíci – bylo to někdy v květnu – přijel sem a řekl mi, že už je s toulkami konec, že si koupí dům na nějakém klidném místě, kde by mohl nerušeně pracovat na nějakém vynálezu, o který se zajímal.“

Tu dobu, kterou strávil v San Francisku, bydlel v hotelu Francisco. Po několika týdnech najednou zmizel. A potom, přibližně před měsícem, jsem od něj dostala telegram, v němž mě zval, abych ho přijela navštívit do jeho domu nedaleko Sacramenta. Rozjela jsem se za ním hned druhý den, a připadalo mi, že se chová náramně divně – připadal mi něčím velice rozrušený. Předal mi poslední vůli, kterou právě sepsal, a několik životních pojistek, vystavených v můj prospěch.

Okamžitě poté trval na tom, abych se vrátila domů, a dost jednoznačně mi dal najevo, že si nepřeje, abych ho znovu navštěvovala nebo abych mu psala, dokud se mi sám neozve. Považovala jsem

to všechno za dost zvláštní, protože se vždycky zdálo, že mě má rád. Od té doby jsme ho neviděla.“

„Co to bylo za vynález, na kterým pracoval?“

„To vám vážně nepovím. Jednou jsem se ho zeptala, ale reagoval tak rozrušeně – dokonce podezřívavě –, že jsem to radši zamluvila a už nikdy jsem o tom nezačala.“

„Jste si jistá, že se skutečně všechny ty roky plavil na moři?“

„Ne, nejsem si jistá. Považovala jsem to prostě za samozřejmost, je ale možné, že dělal něco úplně jiného.“

„Oženil se někdy?“

„Pokud je mi známo, tak ne.“

„Znáte nějaký jeho přítele nebo nepřátele?“

„Ne, žádné.“

„Nevzpomínáte si na něčí jméno, o kterém by se před váma zmínil?“

„Ne.“

„Nechci, abyste moji příští otázku považovala za urážlivou, i když přiznávám, že vlastně je. Zeptat se ale musím. Kde jste byla v noc toho požáru?“

„Doma, měla jsem tady na večeri několik přátel, kteří se zdrželi až asi do půlnoci. Pan Walker Kellogg s manželkou, paní Dupreeová a pan Killmer, to je právník. Můžu vám dát jejich adresy nebo je najdete v telefonním seznamu, pokud se jich chcete na něco zeptat.“

Z nájemního bytu paní Trowbridgeové jsem odjel do hotelu Francisco. Thorn-

burgh tam byl ubytovaný od desátého května do třináctého června a nijak zvlášť na sebe neupozorňoval. Byl to vysoký, ramennatý a vzpřímeně se nesoucí chlap kolem padesátky s trochu delšími hnědými vlasy sčesanými přímo dozadu, krátkou špičatou hnědou bradkou a zdravě červenoučkou pletí – vážný, tichý, pedantský v oblékání i vystupování, pravidelný denní rozvrh a žádní návštěvníci, na které by si někdo z hotelového personálu vzpomínal.

V Seamen's Bank – na niž byl vystavený šek, který Thornburgh použil k platbě za dům, jsem se dozvěděl, že si tam otevřel konto patnáctého května poté, co ho doporučila místní burzovní makléřská firma W. W. Jeffers & Sons. Zůstávalo na něm kladné saldo ve výši něco málo přes čtyři sta dolarů. Přiložené zrušené šeky byly vesměs vystaveny na různé životní pojišťovny, a to na částky, které v případě, že představovaly pojistné, naznačovaly poměrně objemné pojistky. Poznamenal jsem si jména životních pojišťoven a pak jsem zamířil do kanceláří firmy W. W. Jeffers & Sons.

Řekli mi tam, že k nim Thornburgh přišel desátého května s obligacemi Liberty v nominální hodnotě 4 000 dolarů a chtěl je prodat. Během jednoho ze svých rozhovorů s Jeffersem makléře požádal, aby mu doporučil nějakou banku, a Jeffers mu napsal doporučující dopis pro Seamen's Bank.

To bylo všechno, co o něm Jeffers věděl. Předal mi čísla těch cenných papírů,

jenže vystopování obligací Liberty není zrovna ta nejjednodušší věc na světě.

Když jsem dorazil zpátky na agenturu, čekala už tam odpověď na můj telegram do Seattlu.

**PANI COMERFORDOVA SI PRO-
NAJALA BYT NA VAMI ZASLANE
ADRESE DVACATEHO PATEHO
KVTNA A ODSTEHOVALA SE
SESTEHO CERVNA. ZAVAZADLA
BYLA STEJNEHO DNE ODESLA-
NA DO SAN FRANCISKA OVERTE
SI CISLA GN CTYRI PET DVA
PET OSM SEDM OSM A DEVET**

Vysledování zavazadel není vůbec nic těžkého, máte-li do začátků k dispozici datum a registrační čísla – jak vám může dosvědčit ne jeden ptáček, který dnes nosí trochu podobná čísla na prsou i na zádech, protože na tuhle maličkost zapomněl, když prchal z místa činu. Pětadvacet minut ve skladišti zavazadel u trajektu spolu s další půlhodinou v kanceláři spediční firmy mi stačilo k nalezení odpovědi.

Truhly byly dopraveny do bytu paní Evelyn Trowbridgeové!

Sehnal jsem k telefonu Jima Tarra a informoval jsem ho o tom.

„Přímo do černýho!“ zajásal a pro jednou si na mně zapomněl přibrousit svůj ostrovtip. „Sebereme tady Coogleyovy a v San Francisku paní Trowbridgeovou, a to bude konec další záhady.“

„Počkejte minutku!“ přibrzdil jsem ho.

„Ještě pořád to není všechno vyjasněný! V tý zápletce pořád pár záhad zbejvá.“

„Pro mě už je to jasný až dost. Stačí mi to.“

„Vy jste šéf, ale myslím, že na to jdete trochu moc zhurta. Zajedu tam ještě jednou a promluvim si s tou neteří. Dejte mi trochu času, než požádáte tamní policii, aby ji sebrala. Přilepím se na ni, dokud se tam nedostanou.“

Evelyn Trowbridgeová mě tentokrát pustila dovnitř osobně místo pokojské, která mi otevřela dveře ráno, a zavedla mě do stejného pokoje, v němž jsme mluvili poprvé. Nechal jsem ji, aby si vybrala křeslo, a sám jsem se potom posadil tak, že jsem to měl k obojím dveřím blíž než ona.

Cestou sem jsem si naplánoval hromadu nevině znějících otázek, jejichž smyslem bylo úplně ji rozhodit, když jsem se však na tuhle ženu, která seděla přede mnou, pohodlně rozvalená ve svém křesle a nevrzrušeně čekající, až začnu mluvit, podíval pořádně, rozhodl jsem se zapomenout na všechny triky a šel jsem přímo k věci.

„Používáte někdy jméno Comerfordová, manželka Edwarda Comerforda?“

„Ano, jistě.“ Stejně nenuceně jako pokývnutí na ulici.

„Kdy?“

„Často. Abyste chápal, není to náhodou příliš dlouho, co jsem byla vdaná za pana Edwarda Comerforda. Takže není doopravdy nijak divné, že občas používám jeho jméno.“

„Používala jste ho někdy poslední dobou v Seattlu?“

„Navrhovala bych,“ odpověděla sladce, „že pokud se tím chcete dostat k referencím, které jsem vystavila Coogleymu a jeho manželce, ušetřil byste nejspíš čas, kdybyste se mě zeptal přímo.“

„To beru,“ přikývl jsem. „Tak pojďme na to.“

V hlase, jímž mluvila, v jejím chování a výrazu nebyl jediný pultón nebo kratičkový pohled, který by naznačoval, že jí to, co říká, připadá jen zpoloviny tak vážné nebo důležité jako možnost, že bude obžalována z vraždy. Zrovna tak dobře mohla mluvit o počasí nebo o nějaké knize, která jí příliš nezaujala.

„V té době, kdy jsem byla provdaná za pana Comerforda, jsme bydleli v Seattlu, kde on bydlí dodnes. Po rozvodu jsem ze Seattlu odjela a vrátila jsem se ke svému rodnému jménu. A Coogleyovi *byli* mí zaměstnanci, jak byste zjistil, kdybyste se namáhal ověřit si to. Myslím, že mého manžela – nebo přesněji řečeno bývalého manžela – najdete v Chelsea Apartments.“

„Loni v létě nebo někdy koncem jara jsem se rozhodla do Seattlu se vrátit. Pravda je taková, že – předpokládám, že všechny moje osobní záležitosti teď stejně budou propírané na veřejnosti – jsem doufala, že bychom se snad s Edwardem mohli dohodnout na urovnání našich rozporů, tak jsem přijela zpátky a našla jsem si byt na Woodmansee Terrace. Protože

jsem v Seattlu byla známá jako manželka pana Edwarda Comerforda a domnívala jsem se, že by ho používání jeho jména mohlo alespoň maličko příznivě ovlivnit, zase jsem ho po dobu svého pobytu tam převzala.

Zatelefonovala jsem také Coogleyovým a předběžně jsem se s nimi dohodla pro případ, že bychom se Edward a já zase usadili ve společném domě, Coogley mi však řekl, že odjíždějí do Kalifornie, a tak jsem jim ochotně vystavila vynikající doporučení, když jsem o několik dnů později dostala dopis s žádostí o informace od jakési zprostředkovatelny práce v Sacramentu. Strávila jsem v Seattlu asi dva týdny, než jsem svůj názor na uzavření smíru mezi námi změnila. Zjistila jsem, že všechny Edwardovy zájmy jsou směřované jinam, a vrátila jsem se do San Franciska.“

„Skvělý! Jenže...“

„Buďte tak laskav a nechte mě domluvit!“ skočila mi do řeči. „Když jsem dostala strýčkův telegram a vypravila jsem se za ním na návštěvu, překvapilo mě, že jsem v jeho domě našla Coogleyovy. Protože jsem znala strýčkovu podivínskou chování, uvědomovala jsem si, že nyní ještě zesílilo, a vzpomínala jsem si na jeho neobvyklé tajnůstkářství týkající se toho záhadného vynálezu, varovala jsem Coogleyovy, aby mu neprozradili, že dřív pracovali pro mě.“

Nepochybně by je byl propustil a stejně nepochybně by se byl se mnou pohádal –

býval by byl přesvědčený, že jsem je vyslala, aby ho špehovali. A když mi pak Coogley po požáru telefonoval, bylo mi jasné, že kdybychom přiznali, že Coogleyovi byli kdysi zaměstnání u mě, vzhledem k tomu, že jsem strýčkova dědička, bylo by to vrhlo podezření na nás na všechny tři. Nakonec jsme se tedy dohodli, že o tom nikomu neřekneme a dál to budeme uchovávat v tajnosti.“

Neznělo to úplně nepravdivě, také to ale neznělo úplně pravdivě. Litoval jsem, že se k tomu Tarr nepostavil otevřeněji a nenechal nás o těch lidech získat důkladnější informace, než je budeme muset nechat zavřít.

„Počítám, že skutečnost, že se Coogleyovi objevili ve strýčkově domě, je pro vaše detektivní instinkty příliš velkou shodou okolností,“ pokračovala, jako bych nic neřekl. „Mám se považovat za zatčenou?“ To děvče se mi začínalo líbit; je to hezká a chladnokrevná panenka.

„Ještě ne,“ opáčil jsem. „Obávám se ale, že už to přijde dost brzy.“

Zareagovala na moje slova malým posměšným úsměvem, který zopakovala, když zazněl zvonek u dveří.

Byl to O'Hara z policejního ředitelství. Převrátili jsme celý byt naruby a vzhůru nohama, nenašli jsme ale nic důležitého kromě poslední vůle, o níž mi už pověděla, datované osmého června, a strýčkových životních pojistek. Ty byly všechny datované mezi patnáctým květnem a desátým červnem a celková suma pojist-

ných premií činila něco málo přes dvě stě tisíc dolarů.

Když O'Hara Evelyn Trowbridgeovou odvedl, strávil jsem asi hodinu grilováním její pokojské, ta však nevěděla o nic víc než já. Spolu s obsluhou výtahu, ředitelem bytové části hotelu a lidmi, jejichž jména mi dala paní Trowbridgeová, jsem si jasně potvrdil, že na ten večer, kdy hořelo, měla skutečně pozvané přátele – zdrželi se u ní déle než do jedenácté hodiny, a to bylo dostatečně dlouho.

O půl hodiny později jsem se vracel takzvanou Krátkou linkou do Sacramento. Stával se ze mne jeden z jejich nejlepších zákazníků a moje tělo už se seznámilo s každým výmolem na silnici a naučilo se na něm nadskakovat; výmolů je tolik, že – jak říkával „Gumák“ Davis o mouchách a komárech v létě v Albertě – „máte zadarmo bohatě na vybranou“.

Mezi jednotlivými nárazy jsem se snažil poskládat dohromady různé kousky téhle Thornburghovy skládačky. Neteř a Coogleyovi do sebe zjevně nějak zapadali, ne ale přesně tam, kde jsem je momentálně měl. Pracovali jsme na tom obrázku tak nějak našikmo, ale nic lepšího jsme s ním dělat nemohli. Ze začátku jsme se zaměřili na Coogleyovy a Evelyn Trowbridgeovou, protože žádný jiný směr vyšetřování se nenabízel, a teď jsme na ně skutečně něco měli – jenže dobrý právník by naše důkazy proti nim smetl ze stolu.

Když jsem dojel do Sacramento, byli už Coogleyovi v okresním vězení. Po

krátkém výslechu přiznali svoje spojení s neteří a vytasili se s vysvětlením, které se do nejmenších podrobností shodovalo s tím jejím.

Tarr, McClump a já jsme teď seděli kolem šerifova stolu a dohadovali se.

„Ty vaše povídačky jsou jen opiový sny,“ prohlásil šerif. „Máme je všechny na lopatě a nic jinýho už nám udělat nezbejvá. Jako by už byli usvědčený z vraždy!“

McClump se na nadřízeného pohrdlivě zašklebil a pak se otočil ke mně.

„Jen mluvte! Povězte mu, kolik v sobě má ten jeho malej případ děr! Není to váš šéf a nemůže si na vás pozdějc vylejt vztek, že jste chytřejší než on!“

Tarr kysele zahlížel z jednoho na druhého.

„Tak už to vyklopte, vy chytráci!“ zasyčel.

„Vycházíme z toho,“ začal jsem a předpokládal jsem, že McClump se na to dívá stejně jako já, „že nemáme nic, co by potvrzovalo, že i sám Thornburgh už před desátým červnem věděl, kterej konkrétní dům koupí, a že Coogleyovi byli ve městě a hledali zaměstnání už druhýho. A kromě toho byla čirá náhoda, že to místo dostali. Ta zprostředkovatelská agentura už tam předtím poslala dva jiný páry.“

„Spolehnete se, že tomu přijde na kloub porota.“

„Ano? Taky se spolehnete, že přijdou na to, jak se Thornburghovi, byť to zjevně byl nefalšovanéj cvok, samotnýmu podařilo ten barák zapálit! Něco na ty lidi

máme, Jime, není toho ale dost, abychom je mohli poslat před soud. Jak chcete dokázat, že když byli Coogleyovi nasazený do Thornburghova domu – pokud vůbec dokážete, že je tam někdo nasadil –, věděli s tou Trowbridgeovou, že uzavře takovou spoustu životních pojistek?“

Šerif si znechuceně odplívl.

„Vy jste tedy vážně špičková dvojka! Běháte kolem dokola v kruhu, vyhrabáváte na ty lidi různý hříchy, až jich máte dost, že by mohli viset, a potom běháte dál a hledáte něco, co by je očistilo! Co je to s váma, sakra?“

Než jsem mu stačil odpovědět, byl jsem už na poloviční cestě ke dveřím – kousky se mi v hlavě začínaly skládat k sobě.

Za chůze jsme s McClumpem uspořádali poradu a potom jsem si v nejbližší garáži půjčil auto a zamířil jsem do Tavenderu. Udržoval jsem si slušnou rychlost a dorazil jsem tam ještě dřív, než obchod se smíšeným zbožím na noc zavřel. Koktavý Philo se odloučil od dvou mužů, s nimiž se bavil o Hiram Johnsonovi, a šel za mnou do zadní části obchodu.

„Vedete si položkový seznamy prádla, který předáváte na vyprání?“

„N-n-ne, j-jen částky.“

„Podívejme se na Thornburghovy účty.“

Vytáhl uspiněnou a pokrčenou účetní knihu a vybrali jsme z ní příslušné týdenní položky, které jsem chtěl: 2,60 \$, 3,10 \$, 2,25 \$ a tak dále.

„Poslední zásilku prádla máte ještě tady?“

„A-ano,“ potvrdil. „Z-zrovna dnes p-přišla z m-města.“

Roztrhl jsem balík – bylo v něm několik prostěradel, povlaků na polštáře, ručníky a ubrousky, několik kousků dámského oblečení, pár košil, límce, spodní prádlo a ponožky, které nepochybně patřily Coogleyovým. Poděkoval jsem Philovi a rozběhl jsem se zpátky k autu.

Když jsem se vrátil do Sacramento, McClump už na mě čekal u garáže, kde jsem si půjčil auto.

„Ubytoval se v hotelu patnáctého června a kancelář si pronajal šestnáctého. Myslím, že teď zrovna je v hotelu.“

Spěšně jsme došli kolem bloku do hotelu Garden.

„Pan Handerson odešel asi tak před minutou nebo před dvěma,“ sdělil nám noční recepční. „Zdálo se, že má naspěch.“

„Víte, kde si nechává auto?“

„V garáži hotelu za rohem.“

Byli jsme už jen dva úseky chodníku od garáže, když Handersonův automobil vystřelil a zahnul na ulici.

„Hej, pane Handersonel!“ zavolal jsem a snažil jsem se udržet hlas v klidném a příjemném tónu.

Šlápl na plyn a začal se nám bleskově vzdalovat.

„Chcete ho?“ zeptal se mě McClump, a když jsem přikývl, zastavil projíždějící kabriolet tím nejjednodušším způsobem, že si stoupl přímo před něj.

Vlezli jsme dovnitř, McClump na zmateného řidiče blýskl svojí hvězdou a uká-

zal na zmenšující se Handersonova zpětná světla. Když se takto zrekrutovaný řidič přesvědčil, že se jeho auta nezmocnili dva bandité, dělal, co bylo v jeho silách, a po dvou nebo třech zatáčkách jsme se znovu přiblížili k Handersonovým zadním světlům a nalepili jsme se na něj – byť jeho stroj ujížděl velkou rychlostí.

Než jsme se dostali na okraj města, pomalu jsme se přiblížili na bezpečný doštel a já jsem vyslal kulku přes uprchlickou hlavu. Povzbuzen mým pozdravem dokázal z auta vymáčknout ještě o něco vyšší rychlost, jednoznačně jsme ho ale už doháněli.

Přesně v nesprávnou minutu se Handerson rozhodl ohlédnout přes rameno a podívat se na nás – kola mu poskočila a pootočila se na nějaké nerovnosti vozovky –, auto sebou škublo a dostalo smyk – a převrátilo se na bok. Téměř okamžitě zprostřed té spleti vyšlehl plamen a kolem ucha mi zahvízdala kulka. A pak, zatímco jsem pořád ještě hledal, na co bych zamířil v té hromadě šrotu, k níž jsme dojížděli, jsme znovu přibrzdili a McClumpův prastarý otlučený revolver mi práskl do druhého ucha.

Handerson byl mrtvý, když jsme k němu došli – McClumpova kulka ho zasáhla nad oko.

McClump mě přes mrtvolu oslovil.

„Nepatřím zrovna k nejzvědavějším chlapům, ale doufám, že mi vysvětlíte, proč jsem toho panáčka zastřelil.“

„Protože to byl Thornburgh.“

Asi pět minut vůbec nic nefekl. Pak konečně zamumlal: „Nejspíš máte pravdu. Jak jste to uhodl?“

Seděli jsme teď vedle havarovaného auta a čekali na policii, kterou jsme vyslali zavolat řidiče našeho zrekvírovaného auta.

„Musel to bejt on,“ pokračoval jsem, „když se nad tím vším zamyslíte. Je zvláštní, že jsme na to nepřišli už dřív! Všechny ty kecy, co jsme o Thornburghovi slyšeli, zněly nějak podezřele. Kotlety a neznámý povolání, dokonale upravenej a pracující na nějakým tajemným vynálezu, nesmírně tajnůstkářskej a narozenej v San Francisku – kde požár zlikvidoval všechny starý archivy –, prostě přesně takovej podvůdek, kterej je snadný si vymyslet.“

A pak už ho neviděl nikdo kromě Coogleyovejch, Evelyn Trowbridgeový a Handersona s výjimkou období mezi desátým květnem a prostředkem června, kdy kupoval ten dům. Věděli jsme, že Coogleyovi a ta Trowbridgeová v tý záležitosti nějak jedou spolu – takže zbejvalo jen podívat se na Handersona. Řekl jste mi, že přijel do Sacramenta někdy počátkem letošního léta – a data, co jste dnes večer dostal, ukazují, že přijel teprve potom, co si Thornburgh koupil svůj dům. Fajn. Teď

porovnejme Handersona s tím, jak nám popisovali Thornburgha.

Oba byli přibližně stejně velký a starý a totéž platilo i pro barvu vlasů. Všechny rozdíly jsou jen v tom, co lze uměle vyrobit – v oblečení, pořádným opálení a asi tak měsíční bradce. To všechno by s trochou hereckýho nadání úplně stačilo. Zajel jsem dneska večer do Tavenderu a podíval jsem se na poslední zásilku prádla; nebylo tam nic, co by nepadlo Coogleyovejm, a žádnéj z účtů od samýho začátku nebyl dost velkej, aby odpovídal tomu, co nám říkali o Thornburghově pečlivosti při výběru oblečení.“

„Musí bejt skvělý bejt detektivem,“ zazubil se McClump, když u nás zastavil policejní vůz a začali z něj vyskakovat policisté. „Někdo zřejmě musel Handersona upozornit, že jsem se na něj dnes večer vyptával.“ A pak trochu lítostivě dodal: „Takže ty dva nakonec za vraždu nepověsíme.“

„To ne, ale neměli bychom mít problém s tím, jak je usvědčit ze zhářství plus ze spiknutí za účelem peněžního podvodu a čehokoli dalšího, co si na ně státní zástupce dokáže vymyslet.“

(říjen 1923)

Deset karátů olova

Stewart Sterling

STEWART STERLING JE PSEUDONYM, který používal Prentice Winchell (1895–1976). Narodil se v Illinois, ale většinu života strávil na Floridě. Začínal jako novinář a redaktor, později byl úspěšný jako spisovatel a producent více než pěti stovek rozhlasových inscenací, psal též pro film i televizi. K Sterlingovým nejoblíbenějším rozhlasovým seriím patřil *Bill Lance*, kterého vysílaly stanice na západním pobřeží Spojených států v letech 1944 a 1945. Série detektivních příběhů *The Eno Crime Club* vysílaná poprvé stanicí CBS 9. února 1931 sice několikrát změnila formát i název, ale vydržela v rozhlase celých pět let. Jednotlivé epizody psal většinou sám Sterling, hlavní postavou byl detektiv Spencer Dean. Sterling později sám užil tohoto jména jako pseudonymu, pod nímž napsal devět detektivek. Autorův nejslavnější scénář se stal základem filmu *Having Wonderful Crime* (1945), jenž částečně vychází z románu Craiga Rice a v němž si zahráli někdejší hvězdy Pat O'Brien, George Murphy a mladička Carole Landisová.

Z více než čtyř stovek Sterlingových detektivních povídek vyniká série čtyřiceti příběhů o šéfovi hasičů Marshallu Benu Pedleyovi, drsném vyšetřovateli, který s vytrvalostí loveckého psa pronásleduje zháře, dokud je nedopadne. Oblíbený hrdina se stal ještě hlavní postavou devíti románů počínaje *Five Alarm Funeral* (1942). Sterlingovou specialitou byli detektivové působící v neobvyklých profesních prostředích jako např. Gil Vine, který řešil své případy v prostředí luxusních hotelů, či Don Cadee, jenž se jako detektiv nechal najímat od obchodních domů. Winchell se též skrýval za pseudonymy Jay de Bekker a Dexter St. Clair.

Rozsáhlá povídka „Deset karátů olova“ (Ten Carats of Death) vyšla v *Black Mask* poprvé v srpnu 1940.

PŘÍBĚH „SPECIÁLNÍ JEDNOTKY“

Deset karátů olova

Stewart
Sterling

Podle všeho mělo jít pro detektivy z oddělení vražd o běžný případ, ale šéf mordparty Mike Hansard věděl, že to na počátku mělo co do činění se třemi zlatými kulkami z jeho vlastního speciálního arzenálu, a že to neskončí, dokud ze svého seznamu podezřelých nevytáhne tu správnou kartu.

KAPITOLA PRVNÍ

SMRT V DIAMANTOVÉ ULIČCE

Mike Hansard stál těsně u dveří, když dva zřízenci v bílém dotlačili do pokoje na lůžkovém oddělení vozík z operačního sálu. Mlčky z pokoje vyšli a ani se nenamáhalí přeložit muže v nemocniční košilce s krátkými rukávy na palandu.

Ošetřovatelka s vážnými očima přešla

Hansardovi prsty po rukávu. „Z té narkózy se neprobere dřív než za půl hodiny. Pak u něj budete moct chvilku pobýt.“

Policista v civilu se zahleděl do křehčovitě staženého, větrem ošlehaného obličejce na polštáři. „Není šance, že by se z toho dostal?“

Zavrtěla hlavou. „Obyčejný chlap by byl zemřel na operačním sále. Kdežto on...“

„Jo.“ Mikeova čelist byla jako kámen.

„Dvacet let dělat pochůzkáře na ulici, to chlapa zocelí. A o to těžší je pak odejít.“

Ošetřovatelka tiše odešla dlouhou chodbou. Mike se posadil na palandu.

Umírající zasténal a neohrabaně po-
hnuhl obvázanou paží. Mike měl na vlast-
ní paži podobný obvaz v místě, kde mu
odebrali krev pro transfuzi. Na rozdíl
od Toma MacReadyho ovšem neměl tři
díry po kulkách v břiše. Kdyby měl Tom
nějakou šanci, byl by pro něj Mike ochot-
en obětovat mnohem víc než jen půllitr
krve.

MacReady za něj v minulosti mnoho-
krát riskoval vlastní kůží. Jako třeba ten
večer, kdy si Mike na uniformu teprve
zvykal a Cassatiho banda ho chytila do
pasti; nahnali ho do slepé uličky a začali
po něm střílet. Tom tehdy dokonce ani ne-
byl ve službě, když ale zaslechl výstřely,
vpadl do uličky s tasenou zbraní přesně
v okamžiku, kdy se Joe Cassati chystal
střelit Mika do oka. Někde na MacRea-
dyho hrudi se pod těmi obvazy skrývala
osmicentimetrová jizva, která staršímu
z obou mužů od té doby zůstala jako při-
pomínka Cassatiho.

Mike byl v těch začátečnických dnech
Tomovi velice blízko. Oba patřili do re-
zervního sboru stejné okrskové policejní
stanice. Oba měli podobné ambice. Mike
však úspěšně složil kvalifikační zkoušky
a postupoval výš, zatímco Tomovi
se všechna povýšení zjevně vyhýbala;
bylo tomu tak ovšem jen proto, že někte-
ří z těch chlapů se zlatem lemovanými

výložkami si ve svých tlustých lebkách
nedokázali uvědomit, že MacReady má
všechny předpoklady stát se prvotřídním
detektivem a ještě něco navíc.

Teď už to věděli – když už bylo pozdě.
A na pohřbu se objeví v hojném počtu,
aby vzdali úctu poldovi, který při výko-
nu služby čelil vražedné palbě z pistolí.
Hansard zamáčkl cigaretu a bezmocně
zaklel. Oficiální pocty budou určitě ná-
ramnou pomocí a útěchou pro Tomovu
vdovu a desetiletého kluka!

Muž na polštáři něco nesrozumitelně za-
mumlal a přetočil hlavu ze strany na stranu.
Otevřel oči a prázdným pohledem je
upřel na detektiva. Trvalo dalších pět mi-
nut, než se mu v očích rozzářilo světélko
poznání; když se tak stalo, chabě se natáhl
a vzal Hansarda za ruku.

„Ahoj, Mikeu,“ šeptl chraptivě.

„Jak se cejtíš, Tome?“

MacReady se usklíbl. „Není to nejhoro-
ší. Nejspíš mě... dali docela slušně do-
hromady.“

„Jasně,“ zazubil se optimisticky Mike.
Ve skutečnosti Tom pouze dostal koňskou
dávku morfia. Nic víc pro něj udělat ne-
mohli. „Cejtíš se na to, abys mi pověděl,
co se stalo?“

Raněný zavřel oči. „Moc ti toho pově-
dět nemůžu, Mikeu. Vykračuju si to po
Hester Street, abych zkontroloval, že stará
Krugerová dostala od charity to slíbený
uhlí. Dojdu na roh proti Dumontovu kle-
notnictví...“ Zasténal, pokusil se položit

*Pravidelný štěkot
automatické zbraně se
v prázdné ulici nesl
dutou ozvěnou.*

si ruku na břicho, chvíli zápasil s obvazy, pak ztuhl a zůstal nehybně ležet.

Hansard zapálil cigaretu a přidržel ji MacReadymu u úst. „Dej si šluka, Tome.“

Pochůzkař dychtivě vdechl kouř a nechal ho pomalu unikat nosními dírkami. „Vidím, jak se dva frajírci a nějaká dámička krčej před Dumontovým výkladem. Když mě viděj, tak nějak najed-

nou sebou všichni šklubnou. Tak zamířím k nim, abych se na to podíval blíž.“ Hlas měl slabší a rty připomínaly modrou ocel. „Když jsem skoro u nich, vidím, že je na výloze zvenčí nalepený plakát Červenýho kříže. ... Au! Přece jen to bolí.“

„Jen nespěchej, stará vojno.“

„Ta stará šedá kobyla už není, co bejvala, Mikeu.“ Na MacReadyho obličej se leskl pot. Pomalu pokračoval: „Viděl jsem, že je ten plakát nějaký divnej. Byl totiž nalepený přes díru ve skle. Použili řezačku skla a přísavku. Polovina haraburdí z tý výkladní skříně už zmizela. Tak jsem... Šel jsem po nich.“

„Stačil sis je prohlídnout, Tome?“

MacReady si olízl rty. „Moc jasně jsem je neviděl. Bylo tam mizerný světlo. Šli... nahoru po Bowery. A pak uprostřed bloku zabočili do tý uličky.“ Z koutku úst mu stékal pramínek růžových slin. „Sotva jsem došel na roh, skočili po mně. Neměl jsem šanci...“ Hlas se mu vytratil doprázdna, jeho rty však i nadále pracovaly.

Hansard přiložil ucho těsně MacReadyho ústům.

„Bude chvíli trvat,“ lupal pochůzkář po dechu, „než se... zase vrátím... na ranní prezenci.“

„Chvíli jo, Tome. Jo.“

„Budeš se o to... muset postarat ty, Mikeu,“ MacReadyho oči se náhle velice doširoka otevřely. Křečovitě se nadzvedl na jeden loket. „Přidělili tě... na ten případ... že jo, Mikeu? Patří to zastavárenskému oddělení, vid', že jo?“

„No jistě. Inspektor sám mi to přidělil osobně.“

„Tak je to dobrý... takhle jo.“ Pochůzkář se bezvládně znovu svalil na vozík. „Hlavně že... že to děláš ty, Mikeu,“ Oči

se mu zamlžily. Úporně se snažil zaostřit je na muže, který se k němu skláněl. „Kdy se objevěj... Mary a Steve... kdy se na mě... přijdou podívat?“

„Měli by tu bejt každou minutu, Tome. Každou minutou.“

Odpovědi se nedočkal. Vybledlé modré oči byly strnule upřené na strop.

Hansard vytáhl z kapsy hodinky, otíral jejich zadní stranu o vestu tak dlouho, až zářily jako zrcadlo, a pak je přidržel u MacReadyho rtů. Po minutě je uložil zpátky do kapsy.

„Vážně jsi vyfasoval mizerný karty, kamaráde. Nevím, jestli se dá udělat něco, co by za tebe trochu vyrovnalo účty, ale zkusím to, Tome.“

Zmáčkl zvonek na stěně.

Ve stínu zvýšené elektrické dráhy byla ulice temná a pochmurná, na protější straně Bowery však zářila záplava holých elektrických žárovek nad oslňujícími výlohami plnými stříbrných servisů a blyštících se řad křiklavých drahokamů. Jedno klenotnictví se tlačilo na druhé, všechny prodejny zápasily o prostor v oslepujícím bílém světle Little Maiden Lane.

Když se Mike pomalu a opatrně blížil k vývěsnímu štítu – DUMONT'S: DIAMANTY –, viděl, že ve dveřích postává nějaký ramenať chlap. Hansard si to namířil k plakátu Červeného kříže na Dumontově výloze a muž vystoupil do světla. Oči měl jako uzounké šterbinky v cihlově rudém obličejí. Pravou ruku

měl zastrčenou v kapse kabátu a mluvil úsečným tónem.

„Pokračujte dál, pane... jen pěkně běžte. Běžte.“

Hansard se ani neobtěžoval vytahováním služebního průkazu. „Prokristapána, copak vy troubové od Amese nepoznáte poldu, když ho vidíte?“

Príslušník Amesovy hlídky vytáhl ruku z kapsy kabátu. „Nechci nic riskovat. Neříká to tak dlouho, co jednomu mému kámošovi zhasli svíčku zrovna támhle na rohu.“

„Jo. A mohl bejt ještě naživu, kdybys ty byl zůstal na svém stanovišti, jak se po tobě chtělo, čmuchale,“ odbyl ho stroze Mike. „Jak se jmenuješ?“

„Brundage,“ odpověděl nevrle Amesův člověk. „Nevykládejte mi, jak mám dělat svoji práci. Víím, co se čeká, že budu dělat, a co ne. Na tohle nároží jsem přidělen už dva roky. S Tomem MacReadym jsme vždycky vycházeli skvěle. Nikdy si na mě nestěžoval. A nikdo tady z našich předplatitelů se taky neozval...“

„MacReady není zrovna v postavení, kdy by si byl schopnej stěžovat. A pokud jde o vaše zákazníky, proč by měli nadávat? Jsou přece krytý pojištěním, ne?“ Hansard přistoupil k výloze, strhl z ní plakát a prohlížel si patnáctimetřovou díru, kterou v ní zanechala řezačka skla. „Tím ale nechci říct, že kolem tohohle se nestrhne spousta povyku. Těchhle práciček s řezačkou skla se za poslední dva tři tejdny objevilo nějak moc. Všechny

má nepochybně na svědomí stejná banda, a když k tomu teď přidali něco, co se třesá elektrickým křeslem, budeme všichni pod obrovským tlakem. Kde jsi byl ty, když ten ohňostroj začal?“

Brundage ukázal palcem přes rameno. „Dole na Hester Street. Přiběhl ke mně nějaký kluk a tvrdil, že někdo zrovna prohodil cihlu výlohou u Thomasiniho. To je ten krám, co inzeruje, že vykupuje starý zlato. Tak jsem se tam hned rozběhl. Byl to falešnej poplach. No a pak jsem uslyšel střelbu a mazal jsem zpátky.“ Nejistě se ošil pod Hansardovým chladným pohledem. „Zavolal jsem MacReadymu záchranku.“

„Jo?“ Hansard si zamračeně prohlížel prázdná místa v Dumontově výloze. Lupiči na to šli chytře. Neodnesli si náramkové hodinky ani žádné další laciné „šmejdy“, jejichž účelem bylo upoutání pozornosti kolemjdoucích. Usoudil, že chybějí většinou prsteny.

„Máš klíč, Brundagi?“

Amesův člověk vytáhl kroužek s klíčem, který měl připevněný k opasku ocelovým řetízkiem. „Mám ale zakázaný...“

„Na to ti kašlu,“ zavrčel detektiv. „Odemkni!“

Brundage otočil klíčem v zámku. Hansard vešel dovnitř první, prohlédl si skříňku s alarmem na zdi a přesvědčil se, že se jí nikdo nedotkl. Pak našel telefon a zavolal na ředitelství.

„Linku čtyři sta dva, Eda Schmidta... Ede? ... Jsem dole u Dumonta. Nech

vyhlásit jedenatřicítku, buď tak hodnej. Všechny vozy. Ať kontaktujou každou zastavárnu ve městě. Ať nás informujou o každým, kdo se pokoušel dát do freu samostatný kameny v hodnotě víc než... řekněme padesát babek. Nebo nezasazený kameny o velikosti víc než čtvrt karátu. Nejspíš je vypáčili z obruby... Jo, já vím, je to šance jedna ku stovce. Jenže pořád je to jedna z věcí, který prostě musíme udělat, Ede.“ Zavěsil.

Brundage pochybovačně zavrtěl hlavou. „Hošany, co udělali tuhle fušku, nenajdete jen tím, že budete hlídat zastavárny. Tahle parta nebyla tady z města.“

„Proč myslíš?“

„Viděl jsem jejich auto.“

„Kde?“

„Pár bloků odtud. Byl to zelenej sedan s espézetkou z Jersey.“

Hansard zaklel a znovu sáhl po telefonu. „Proč jsi mi to sakra neřekl, když jsem mluvil s ředitelstvím? Jak jsi poznal, že je to jejich auto?“

„No, nepoznal – aspoň ne jednoznačně. Bylo tam ale, když jsem běžel dolů na Hester, a bylo už pryč, když jsem se vrátil. Navíc ta stará čarodějnice, co dole na rohu prodává preclíky, tvrdí, že k tomu sedanu přiběhli dva chlapi a jedna holka, nasedli a zmizeli, jako by měli v patách všechny čerty...“

„Haló, Ede? Mám ještě něco, co přidáme k tomu alarmu. Všechny vozy ať informujou všechny chlapy na ulicích. Sebrat

zelenej sedan... Co to bylo za značku, Brundagi?“

„Buick, pokud si vzpomínám.“

„... pravděpodobně buick, Ede. Nebo jakékoli jiné zelenej sedan s jerseyjskou značkou. Seděj v něm dva chlapi a jedna holka... Ne, tenhle Amesův kašpar, se kterým mluvím, v životě neslyšel, že by si měl zapsat poznávací značku. Tak zatím.“

Detektiv z ředitelství se natáhl, popadl soukromého strážného za kravatu a šknutím si ho přitáhl k sobě. „Kolikrát ti říkali, aby sis zapisoval poznávací značky všech aut, co po zavírací době parkujou u Diamantový uličky?“

„Pusťte mě!“ zavrčel Brundage, „než mě uskrtníte. Nevím, kdy tam ten sedan zaparkoval. Z Jersey sem jezdí spousta zastavárníků, dohadujou si kšefty těsně před zavírací hodinou, pak tady nechaj auto stát a jdou se někam najíst. Navíc už jsem vám říkal, že jsem měl naspěch, abych prověřil tu hozenou cihlu. Nebejt toho...“

„Jo!“ Hansard ho od sebe odstrčil, až klopýtavě narazil do jedné ze skleněných vitrín. „Nezůstáváš na přiděleném stanovišti. Nekomoluješ zaparkovaný auta. Měli by ti odebrat hlídačskou licenci. Měl jsi aspoň tolik rozumu, abys informoval zdejšího majitele?“

„Pokoušel jsem se sehnat Dumonta telefonem. Nebyl doma.“

„Kde bydlí?“

„Někde v Brooklynu.“

„Tak to zkoušej dál. Pošli mu telegram –

na jeho účet. Požádej telefonního operátora, aby ho prozváněl každých pět minut, dokud ho nesežene. Ale dostaň ho sem.“

„Udělám, co budu moci.“

„A jen co ho uvidíš, sežeň mi kompletní seznam všech šperků, který byly ukradený. Chci počet kamenů v každém prstenu, váhu v karátech, obrubu...“

„Jistě, já vím.“

„Ty nevíš, ani jak je rozdíl mezi tvým zadkem a dírou v zemi. Jestli něco zjistíš, zavolej to na ředitelství, linka čtyři sta dva. A nenechávej tady Dumonta samotného jen proto, abys běhal po okolí a snažil se najít někoho, kdo by ti dal popis těch tří. Postaráme se o to sami a nepotřebujeme žádný amatérský kibice.“

Hansard vypadl z obchodu a došel na roh úzké uličky. Tak trochu čekal, že tam narazí na některé z kolegů z oddělení vražd, možná k nim ale ještě nedorazila zpráva, že MacReady zemřel. Nebo tady možná už byli, nafotili si, co potřebovali, a teď pročesávali celý okrsek a hledali očitě svědky...

Ostrý kontrast mezi oslepujícím jasně řady výkladních skříní v Diamantové uličce a naprostou černočernou temnotou úzké uličky ztěžoval rychlou akomodaci jeho očí. Smekl se na něčem kluzkém pod nohama.

Posvítíl si na to baterkou a nosní dírky se mu zachvěly odporem. Stál na místě, kde trefili Toma. Přešel kruhem světla po dlažebních kostkách nahoru a dolů. Kromě MacReadyho krve neviděl nic než

několik těch malých bílých proděravělých kartiček, v nichž se vystavují prsteny. Na každé kartičce byl nápis – *Absolutně dokonalý modrobílý prsten – Dvaadvacetikarátová obruba – Nejnovější styl.*

Ze zdi budovy se pod nárazy letícího olova odrolilo několik kusů vápence, nic jiného už neviděl.

KAPITOLA DRUHÁ DÍVKY V ZASTAVÁRNĚ

Mike zasmušile kráčel úzkou uličkou, vyšel na Centre Street a po ní došel až k bílé kamenné budově s popisným číslem 240, která se táhla v délce celého bloku.

Prošel čerstvě vydrhnutou chodbou páchnoucí po dezinfekci a vešel do dveří s nápisem *DETEKTIVNÍ KANCELÁŘ – ODDĚLENÍ ZTRÁT A NÁLEZŮ.*

Uvnitř byla dlouhá přepážka přes celou přední část místnosti a za ní půltucet malých dubových psacích stolů. V kanceláři byl jen jeden muž, hubený chlapík s ostře řezanými rysy, černými vlasy, huňatým obočím a výrazem neustálého překvapení v obličejí. Seděl v otáčecím křesle a nohy měl položené na povytažené spodní zásuvce svého stolu. Byl to Ed Schmidt, Hansardův partner. Právě rozvážně mluvil do telefonu.

„Jo, to jsem říkal. Ohlaste to telefonem a hezky zčerstva. To ovšem neznamená, že byste neměl poslat obvyklý popisný karty všeho, co u vás v krámě dali dnes

lidi do frcu. Pokud od vás ráno nedostanu hnědou obálku se svazkem těchhle karet, budu vědět, že jste buď nechal kšeftů, nebo se nás snažíte vodit za nos, Abe. Ale ještě k těm solitérům – ty jsou fakt důležitý. Jsou horký jak elektrický křeslo.“

Hansard se posadil ke svému stolu a chmurně se probíral seznamem ztraceného a ukradeného majetku, který se za ten den nashromáždil. Byly na něm náprsní tašky z centrální části města. Jedinou šanci na jejich nalezení skýtala kancelář kapsářského oddělení na protější straně chodby. Další epidemie ztracených psů v oblasti Washington Heights pravděpodobně znamenala, že někdo znovu začal používat starý „psí trik“. A pak tu byla obvyklá směs ztracených kabelek, náramkových hodinek a kufříků – většinou zaviněná zapomnětlivostí jejich majitelů.

Žádné z těchhle hlášení Mikea nezajímalo, hodlal je předat k vyřízení ostatním členům oddělení. Podle oné tiché dohody, kterou v policejních útvarech není třeba nijak zdůrazňovat, všichni chápali, že Hansard půjde po té bandě, která mu zastřelila přítele, a že do tohohle pátrání nenechá nic zasahovat, dokud s ním neskončí.

Věděl, že je jen nepatrná pravděpodobnost, že vrahy najde, nepomůže-li mu trocha štěstí. Nebylo totiž prakticky pochyb o tom, že je to práce stejné party, která zastavárenskému oddělení ztrpčovala život už skoro tři týdny, rozbíjela a vykrádala

výkladní skříně od jednoho konce Manhattanu po druhý.

„Mikeu,“ oslovil ho kolega, když zavěsil telefon, „mám tady z identifikačního seznam lotrů, co byli zapletení do vykrádaček výloh. Za dvanáct let dozadu. Je jich asi šedesát. Ale víc než polovina z nich si momentálně dělá domácí úkoly na kamenický univerzitě.“

„Nech mě kouknout, Eddie.“ Mike se rychle probral identifikačními kartami s fotografiemi z ánfasu i z profilu. „Žádné z nich neodpovídá popisu, kterej uvedli okolostojící svědci těch ostatních loupeží, co, Eddie?“

„Pokud tomu správně rozumím, tak ne. Stejně ale můžeme rozjet rutinní vyšetřování.“

„To necháme na vraždách, Eddie. Můžou na to nasadit víc lidí než my. A já mám tak jako tak dojem, že to bude ztráta času. Myslím, že je to nějaká nová parta, co se teprve teď zorganizovala.“

„Podle toho, jak si počínaj, Mikeu“ – Schmidt přešel k Hansardovi a položil mu na stůl oběžník z policejního ředitelství v San Francisku –, „to na mě působí, že jde o starý rutinéry. Už provedli sedm fušek. Nikdo je nechytil. Nikdo dokonce ani nemá jednoznačnej popis. To chce určitý zkušenosti.“

„Jo, to máš asi pravdu, Eddie.“ Mike studoval oběžník.

Byl už dost starý a stálo v něm, že by si všechny policejní sbory měly dávat pozor na Williama Sextona, ještě nedáv-

no sídlícího v San Francisku. Sexton byl expert na výkladní skříně, za jedinou noc vyloupil pět klenotnictví a pak zmizel neznámo kam. Jeho metodou bylo použití dvou poskoků, kteří si k němu z obou stran stoupli a předstírali, že si prohlížejí obsah výlohy, zatímco on sám použil řezačku okenního skla, s klidem prostrčil dovnitř hůl s nalepeným kusem žvýkačky a odnesl všechno, co se mu zalíbilo. Když měl požadované zboží v kapsách, přešel čilý pan Sexton malý otvor nějakým plakátem a odešel.

„Tohle vypadá dobře,“ zahučel Mike. „Až na to, že tu není fotka.“

„A to z hodně dobrého důvodu,“ podotkl Schmidt. „Nikdy ho nechytily. Tyhle informace získali od práskačů. Neřekl bys, že by tenhle Sexton mohl být náš člověk?“

„Možný by to bylo. Všechno, co o něm víme, je tohle – sto šedesát osm až sto sedmdesát centimetrů, něco kolem pětasedmdesáti kilo, hnědý vlasy, hnědý oči. Nedoju odtud do Broome Street, abych nenarazil na půl tuctu chlapů, co tomuhle popisu odpovídají. Povím ti, co uděláš, Ede. Pošli telegram do Friska a zeptej se, jestli o tom syčákovvi nemaj nějaký novější informace.“

„Jo.“

„A rozešli telexy s jeho popisem do všech států, s kterejma máme dohodu o spolupráci. Přidej tam taky ten zelený sedan s jerseyjskou značkou. A požádej je všechny, aby dávali bacha na každého,

kdo by se u nich pokoušel zastavit nebo prodat nezasažený kameny.“

„Ještě něco, Mikeu?“

„Jo. Prověř seznam zatčenejch, který sebral MacReady v posledních čtyřech nebo pěti letech. Podívej se, jestli někdo z těch parchantů nemá v rejstříku nějakou loupež v klenotnictví. Něco mi říká, že ho možná ten hajzl zastřelil proto, že ho Tom znal a někdy v minulosti ho kvůli něčemu sebral.“

Zazvonil telefon a Schmidt zvedl sluchátko. „Jo? Zůstaňte chvílku na drátě, Eliasi.“ Položil ruku přes mluvítko. „To volá Litzman. Z Šestý avenue. Říká, že je tam nějaká běhna a snaží se z něj vyrazit dvě stě babek za kámen, kterej má cenu minimálně šesti nebo sedmi stovek. Chce vědět, co s ní má dělat.“

„Pověz mu, aby ji zdržel. Ať se s ní dohaduje a předstírá, že smlouvá. A pověz mu, že jestli ji nechá jít, než se tam dostanu, vyhrabu a opráším to starý obvinění z překupnictví a bez pardonu ho pošlu za mříže.“ Mike popadl svrchník a vyrazil ke dveřím. „A Ede...“

„No?“

„Pověz mu, ať to nějak zařídí, abychom měli její otisky. Na jeho vitrině. Nebo na plnicím peru.“

Už byl na chodbě, když za ním Schmidt zavolal: „Mám taky dát echo rádiovejmu vozům?“

„Ne!“ křikl přes rameno Mike. „Udělám to sám. Pokud je budu potřebovat.“

Hansardovo kupé se cestou z centra téměř nedotýkalo vozovky. Samozřejmě to mohla být falešná stopa. Nemohl vědět, jestli ta ženská u Litzmana je totožná s tou, kterou Tom MacReady viděl dole v Little Maiden Lane. Pokud to ale nebyla ona, byla to zatraceně zvláštní shoda okolností. Ženy v takhle pozdní hodinu jen málokdy chodily do zastáven s legálním zbožím. To dělali jen muži, když potřebovali peníze na kořalku. Ženy chodily do frcu obvykle ve dne, když si za stržené peníze mohly rovnou koupit něco, co potřebovaly. Pokud to ovšem skutečně byla stejná dámička, mohlo záležet na každé vteřině. Litzmanovi se nemuselo podařit zdržet ji dostatečně dlouho. Nevyhnutelně to v ní muselo vzbudit podezření.

Přesto na tom všem bylo něco uhozeného. Tu výkladní skříň nepochybně vybrala parta profesionálních lupičů. Žádný lupič drahokamů ale nemohl být takový pitomec, aby si myslel, že mu může projít, pokusí-li se zastavit nějaký třpytivý kamínek pár hodin poté, co ke krádeži došlo.

Bylo deset minut po deváté, když Mike vystoupil z auta jeden blok pod Litzmanovým krámem. Přinutil se kráčet k zastávně pomalu a uvolněně – kolem několika pracovních agentur.

Hnat se bezhlavě ke krámu by k ničemu nebylo. Venku před krámem nebo na protější straně ulice mohl někdo čekat na hlídce. Proto také nechtěl o situaci informovat rádiové vozy. Hlídka by si policej-

ního auta všimla dřív, než by stačilo dojet na místo a vyhlásit poplach.

Váhavě zabočil a prošel pod ušmudlaným štítem, z něhož visely tři zašlé pozlátkové koule. Prostor ve výloze byl přeplněný různorodou směsicí tvořenou náramkovými hodinkami, dalekohledy, brokovnicemi, revolvéry, bendži, tesařskými vodováhami, flétnami a rybářskými pruty. Falešným „exkluzivním zbožím“, nakoupeným v dražbě, jak Hansard věděl, a určeným k prodeji přechytralým kavkám.

Dívka tam ještě byla. Vážně na opačném konci přepážky rozmlouvala s Eliasem. Byla to odbarvená aluminiová blondýna se spoustou křivek na správných místech a se staženým špičatým obličejčkem, na který naplácala příliš mnoho šminek a rtěnky. Na sobě měla krátkou koženou bundu přes tenké modré hedvábné šaty, a pokud to byl Mike Hansard schopen posoudit, něco jí nahánělo obrovský strach.

„Pospíšili byste si, prosím,“ domlouvala ječivě dvěma mužům za pultem. „Říkám vám, že musím chytit vlak.“

Starý Elias Litzman na ni nevzrušeně hleděl přes ocelové obroučky svých brýlí a zamyšleně si přejížděl prsty po rozježené bradce. „Při takhle velké transakci je třeba správně vyplnit všechny papíry. Musím chránit svoji zastavárenskou licenci...“

„To chápu. Ale už jsem vám dala všechny informace, které jste po mně chtěl.“

„Jak se píše vaše křestní jméno, slečno Sampsonová? Nebo víte co?“ Zastavárník

jí uctivě podal své pero. „Buďte tak hodná a vyplňte to sama. Plné jméno a adresu. Číslo telefonu, pokud ho máte...“

Dívka dychtivě psala.

Hansard se unaveně opřel lokty o pult a vytáhl z kapsy hodinky, jako by ho situace uváděla do obrovských rozpaků.

Mladší Litzman k němu rychle přistoupil. „Přejete si sjednat půjčku, pane?“ Zastrčil Mikeovi pod ruku bílý papírek.

„Rád bych za ty cibule dostal tak pět, šest babek. Mají cenu přinejmenším pětadvaceti.“

Na papírku si přečetl:

Kameny: Jeden diamant

Váha: Jeden a půl karátu

Obruba: Dvaadvacetikarátové
žluté zlato

Nápisy: Žádné

Jméno výrobce: Žádné

Mike si zastavárníkovy poznámky nenápadně zastrčil do kapsy. „Musím sehnat přinejmenším pět dolarů.“ Pak tiše zamumlal: „Přišel s ní někdo, Sole?“

Sol Litzman s profesionálním pohrdáním pozoroval ručičky hodinek. „Pět vám prostě dát nemůžu. Hodinky tohoto typu jsou v dnešní době na trhu prakticky neprodejné. Možná tři.“ K tomu zašeptal: „Byla úplně sama, pane Hansarde.“

„Můžete je prodat za patnáct. Jeden chlap mi za ně nabízel patnáct.“

Sol opovržlivě pokrčil rameny. „Měl jste to vzít.“

„Dejte mi aspoň pět zelených. Už jsi ji někdy viděl?“ zamumlal Mike.

„Kde jste ty hodinky sebral, pane? Když se jich tak mermomocí chcete zbavit, možná ani nejsou vaše. V životě jsem ji neviděl. Přisahám.“

„Jsou moje,“ zabručel Hansard. „Tady jsou moje iniciály, zevnitř na pouzdru, vidíte? Co k tomu říká?“

„Tvrdí, že je herečka. Výstupovala v nějaký burlesce. Teď přišla o práci. Tvrdí, že ten prsten má už několik let, dostala ho od nějakýho chlapa.“ Sol položil hodinky na pult a zatvářil se neústupně. „Tři padesát je náš absolutní limit, příteli. Berte, nebo nechte být.“

„Tak se o ten rozdíl podělíme. Dejte mi čtyři, jo? Myslíš, že říká pravdu, Sole?“

„No tak já taky. Jestli se ale nevrátíte a nevykoupíte je, prodělám na tom, to vám říkám. Podívali jsme se na ten prsten pod lupou, pane Hansarde. Určitě lže. Ten prsten nikdy nikdo nenesl. Prsteny hereček na sobě navíc vždycky maj trochu šminek, na který se pod obrubou lepí prach. Na tomhle prstenu není pod obrubou vůbec žádnéj prach. Napište mi sem svoje plný jméno a adresu, prosím.“

„Kolik je ochotná si vzít?“ zeptal se Mike, aniž pohnul rty.

„Tady máte čtyři dolary, pane. Už slevila na sto padesát.“

„Mockrát děkuju. Pro ty hodinky se vrátím. Dejte jí to. Přebírám za to zodpovědnost.“

Sol se otočil k zelené ocelové skřínce za pultem. Zároveň téměř nezatelně kývl na otce. Zatímco se detektiv pomalu sunul ke dveřím, slyšel, jak starý Elias říká: „Je to pro mě riziko, mladá dámo. Ve skutečnosti vůbec nemám právo vám ty peníze dát. Říkáte ale, že se musíte dostat do San Francis-ka. A dala jste mi slovo, že se pro ten prsten určitě vrátíte, takže udělám výjimku...“

Hansard se ohlédl zpět skrz síťoví divadelních kukátek, ukulelí, koktejlových sklenic či rýsovacích pomůcek. Dívka měla hlavu zvrácenou dozadu. Zhluboka se nadechovala, jako by jí z ramen zmizela strašlivá tíha. Dost možná to byla ta holka, kterou viděl MacReady. Prsten svým typem přesně odpovídal tomu, co byl ukraden z Dumontova obchodu. Podle prázdných míst v klenotníkově výloze byl schopen říct, že většinou šlo o „speciální zásnubní“ prsteny.

Rozhlédl se po ulici. Mezi čtyřicátou šestou a čtyřicátou sedmou byl jen nějaký postarší manželský pár, který si vyšel na poklidnou procházku. U obrubníku nestála žádná auta, jen dole na dalším rohu parkovala před jídelnou zvanou Coffee Pot otřískaná pekařská dodávka.

Mike vklouzl do dveřního výklenku hned vedle Litzmanova krámků. Hodlal dívku sledovat, přesvědčit se, kam jde a s kým se tam sejde. Třeba gang tak zoufale potřeboval peníze, že musel rychle něco prodat, aby se dostal z města. V tom případě...

Už přicházela. Téměř utíkala, když strčila do dveří a otevřela je, opatrně se však rozhlédla po obou stranách bloku, než rychlým krokem vyrazila směrem k centru.

Ušla asi deset kroků, když sebou pekařská dodávka šklubla a odpoutala se od obrubníku.

Za volantem seděl chlapík s koňským obličejem a s ošklivou jizvou, která se mu táhla od koutku úst dolů. Hansard v řidičově ruce viděl záblesk kovu.

To bylo pro Mikea dostatečným varováním.

„Hej, děvče!“ zavolal. „Pozor na tu dodávku!“

V témže okamžiku ji uviděla také, zaječela, otočila se a prchala zpět do skrytu dveří zastavárny.

Dodávka nabrala rychlost. Z otvoru v její bočnici začaly šlehat malé plamínky oranžového ohně. Nad Hansardovou hlavou se roztříštilo sklo ve chvíli, kdy vystrčil nohu, takže přes ni dívka klopýtla a jak široká tak dlouhá se zhroutila na chodník.

Pravidelný štěkot automatické zbraně se v prázdné ulici nesl dutou ozvěnou. Těžké monotónní práskání Mikeova revolveru Police Positive se hromově rozléhalo a přehlušovalo tišší rachot samopalů.

Něco přiletlo a horkým jazykem mu olízlo tvář. Padl na jedno koleno a pečlivě zamířil, když se kolem něj šedivá dodávka se řvoucím motorem prohnala.

Dveře i výloha zastavárny se rozprskly v cinkající spršku rozbitého skla.

Dívka u jeho nohou jedinkrát hlasitě vypískla – a pak zůstala nehybně ležet.

Mike vystřelil na řidiče, viděl, jak se čelní sklo rozléto, a další kulku poslal asi do poloviny výše předních dveří u řidičova sedadla. Pak už ho dodávka minula. Olovo zabušilo do dveřních veřejí vedle něj, když palcem do revolveru strkal čerstvé náboje, aby vzápětí zasypal deštěm kulek zadní pneumatiku. Slyšel, jak praskla, a viděl, jak šíleně rozkolébaná dodávka zmizela za rohem.

Ozvalo se zakvílení policejní píšťalky. Na chodníku za ním zadasaly nohy v těžkých botách. Hansard vstal a natáhl před sebe levou ruku s dlaní otočenou vzhůru a prsty pokrčenými v univerzálním gestu, které za každých okolností říká: „Jsem polda.“

Zaskřípěl za ním něčí drsný hlas: „Kterým směrem jeli?“

„Tamhle za roh,“ štěkl Mike. „Šedá dodávka. S jednou pneumatikou rozstřílenou. Dávejte si pozor. Mají samopal...“

Pochůzkař se rozběhl k nároží.

Hansard poklekl k dívce. Jeho pokus ochránit ji nevyšel. Jedna z dvanáctimilimetrových kulek z té automatické pušky se odrazila od kovového rámu zastavárnickovy výlohy a zasáhla ji do krku. Byla ještě naživu, ale když se pokusila něco říct, vyubublala jí ze rtů rudá pěna a oči se jí zakalily.

Za Hansardovými zády starý Litzman vřískal jako maniak. „Jen se podívejte, *nu!* Podívejte, co jste vyvedli! Dám vám jeden tip, a hned je z toho střílení, je z toho zabíjení...“

„Zmlkni, tati!“ okřikl ho syn. „Tobě se nic nestalo. Zato ta ubohá holka, ta je mrtvá.“

Se strašidelným kvílením sirény se k nim po avenue přihnul rádiový vůz a ječivým smykem zastavil. Od vozu k nim opatrným krokem zamířili dva uniformovaní policisté s pistolemi v rukou.

„Hansard,“ představil se Mike. „Z ředitelství. Oddělení zastaváren. Odznak číslo jedna sedm dva jedna.“

Jeden z policistů měl na rukávu seržantské prýmky. Pohlédl na ležící dívku a pak zvedl oči k Mikeově levé tváři. „Je to hodně zlý?“

Mike zvedl natažené prsty a přešel si jimi po tváři. Byla teplá a mokrá. Nahmatal několik centimetrů dlouhou rozšklebenou ránu v místě, kde mu kůži roztrhl skleněný stěp.

„Řízl jsem se při holení,“ ucedil se zaťatými zuby. „Povězte mládencům u vysílaček, aby vyhlásili jedenatřicet na starou dodávku ford. Šedej panelovej vůz. Dva chlapi, oba ozbrojení. Jeden má dlouhей úzkej obličej. Na pravý straně úst má třicentimetrovou jizvu. Toho druhého jsem neviděl. Právě on sejmul tuhle holku autotatem.“

Seržant kývl na svého parťáka. „Vevnitř je telefon. Nejdřív to ohlas na ředitelství

a pak zavolej ambulanci.“ Pochůzkář strčil do rozstřílených dveří, otevřel je a zamířil k telefonu.

Svaly na Mikeově čelisti se zaškubaly. „Stejná dvojka, která před pár hodinama sebrala hromadu kamenů z jednoho klenotnictví na Bowery a odpráskla Toma MacReadyho, seržante. Tahle blondýna tady v tom jela s nima. Pak svoje kámoše podrazila a evidentně se chtěla vypařit. Pokoušela se dát do freu jeden kámen tady u Litzmana. Sledovali ji. Když vyšla ven z krámu, dojeli ji a naprali to do ní. Postřelil jsem toho mizeru, co seděl za volantem.“ Sehnul se a zvedl dívčinu kabelku z blýskavé síťoviny.

Seržant zastrčil revolver do pouzdra. „Odkud se ta dodávka vzala?“

Hansard škulbl hlavou směrem ke Coffee Potu. „Byla zaparkovaná tamhle před tou jídelnou. Možná že si někdo z mláďenců tam vevnitř všiml, odkud přijela, ale pochybuju o tom. Byla to stejná parta, která údajně jezdila po městě v zeleném sedanu buick. Dodávku nejspíš ukradli tak před půl hodinou.“

„Přeptám se vevnitř u pultu.“ Seržant se sklonil a pozorně si prohlížel dívčím obličej. „Ve zdejší části města tahle dámička nešlapala. Za to ručím.“

„Možná vůbec není z New Yorku.“ Mikeův obličej byl jako z kamene. „Až jí hoši sejmou otisky, zjistiť to. Tahle parta, co ji zabila, propadla nějakému vražednému šílenství. Jestli jim to nezarážíme...“

„Jo.“ Seržant vytáhl z kapsy poznám-

kový blok. „Možná jsou zalezlý někde jenom kousek odtud. Pořádně celej okresek pročešeme. S tím si nemusíte dělat starosti. Znal jsem Toma MacReadyho. Byl to správněj polda.“

„Jeden z nejlepších,“ souhlasil Mike.

Druhý policista vyběhl ze zastavárny. „Tunely, přívozy i mosty jsou všechny zablokovaný. Ambulance tady bude za pár minut.“

„Díky.“ Mike překročil dívčino tělo. „Sežeňte něco, čím bychom ji přikryli, ano? Já půjdu na chvilku dovnitř. Každopádně tady zůstanu, dokud nepřijedou z vražd.“

KAPITOLA TŘETÍ

LILY UŽ TADY NEPRACUJE

Uvnitř starý Elias v záchvatu strachu něco nesrozumitelně blekotal a Sol se ho stále ještě snažil uklidnit. Mike vysypal obsah dívčiny kabelky na desku pultu. Rtěnka, cigarety, žvýkačka, adresář plný telefonních čísel, pár starých dopisů bez obálek, peněženka, hrstka sponek do vlasů a několik klíčů.

Mike otevřel peněženku. Byl v ní svazek bankovek a několik dolarů v mincích. Posunul peníze přes pult.

„Roztrhej tu stvrzenku, Sole. Tady jsou prachy. A dej mi ten prsten.“

Mladší Litzman uchopil peníze, jako by zvedal škorpiona, a odešel k sefju. Mike se prohrabal různými drobnost-

mi na pultu a pak všechno vrátil zpátky do kabelky. Dopisy byly adresované *Mé nejdražší dceři* a podepsané *Máma*. Nebylo v nich nic, co by mu prozradilo, co byla dcera zač, kde bydlela ani cokoli jiného kromě toho, že její matku těšilo, že se má tak dobře a je tak spokojená se svou prací.

Mezi jmény v adresáři bylo několik Philů, Johnů, Paulů a Bobů, ale žádná žena. Většina ústředěn se nacházela v kancelářských budovách v centru města.

Zastrčený pod zadní deskou, kde si ho napoprve nevšiml, byl malý kousek modrého papíru přibližně osm centimetrů dlouhý a tři centimetry široký. Byla to stvrzenka odesílatele od American Expressu na peníze zaslané poštovní poukázkou. Byla vystavená na dvacet babek na jméno *F. O. Marshal* a podepsaná *L. Marshovou*.

Šel k telefonu a vytočil číslo. Po vteřině se mu ozval Schmidt.

„Ede? Udělej pro mě něco, buď tak hodnej... Jo. ... Chci vědět, kdo byla L. Marshová. Ta holka, která byla s těma dvěma, co odpráskli MacReadyho. Zrovna taky dostala kulku. Jmenuje se L. Marshová. Nic víc o ní nevím kromě toho, že to byla pětidolarová štětka. Dvaadvacátýho dubna ale poslala expres poštovní poukázkou peníze nějakému F. O. Marshalovi. Číslo je 1317522. Sežeň mi adresu, Ede... Jo, ještě jsem u Litzmana.“

Venku zajela k obrubníku ambulance s klinkajícím zvonem a krví podlitými re-

flektory. Pohotovostní lékař vběhl dovnitř a přiložil Mikeovi k tváři tampon s něčím, co páliło jako oheň.

„Měl byste se s námi vrátit do nemocnice. Potřebujete to řádně ošetřit, detektive.“

„Možná později. Teď mi to jenom prozatímně zašijte, doktore. Mám tady nějakou práci, která nepočká.“

Lékař vytáhl jehlu.

Sol mu přinesl prsten v okamžiku, kdy mu lékař masem ve tváři protahoval další steh.

„Nejde o to rozbitý sklo, pane Hansarde, ani o škody, který nadělali uvnitř v krámě. Všichni se nám teď ale budou vyhýbat. Takováhle věc nás dokáže zničit, fakt že jo. Zvlášť jestli se roznese, že si ta chudinka u nás půjčila trochu peněz a že ji hned potom takhle zavraždili. Nemohl byste těm chlapům od novin říct, že to byla náhoda, že jen čírou náhodou byla přímo před naším podnikem...“

Mike mu nemohl odpovědět. „Ne,“ zamumlal, jak byl nejzřetelněji schopen.

„Tak a je to, detektive.“ Lékař mu na ránu připlaskl gázu a kolodium. „Za pár dnů přijďte a nechte si to převázat.“

„Jasně.“ Hansard se krivě usklíbl. „To bude psina.“

Lékař vyšel ven, aby pomohl naložit dívčino tělo na nosítka.

Sol zoufale vztáhl ruce k Mikeovi. „Co když se ty zabijáci vrátěj? Třeba si myslej, že bychom je táta a já mohli identifikovat.“

„Zatraceně dobře vědí, že *já* bych mohl. Takže ze všeho nejdřív půjdou po mně. Dokud jsem naživu, vůbec se něčím takovým nemusíte znepokojovat. Zvoní vám telefon. Třeba je to Ed Schmidt.“

Byl to on. „Ježíši, Mikeu, zrovna jsem se to doslech přes krátkovlnný vysílání. Jsi těžce raněnej?“

„Je to jen škrábnutí, Ede. Máš tu adresu?“

„Jo. Nevím, jestli je to ta pravá, ale lidi od American Expressu tvrděj, že Lily Marshová bydlí na Západní sedmdesátý druhý ulici, číslo čtyři sta sedmdesát osm. Víš, co na tý adrese je?“

„Jezdecká akademie, Ede?“

„Tak mi to říkali. Já tyhle věci neznám, jsem ženatej chlap. Zato ty jsi bílej, svoobodnej, bylo ti jedenadvacet, takže...“

„Trhni si nohou, Eddie. Přišly ještě nějaký zprávy?“

„Ze zastaváren nic. Jen něco o tý doávce.“

„Co?“

„Našli to, co z ní zbylo, na Západní čtyřicátý osmý. Omotali ji kolem hydrantu. Na čalounění sedadla řidiče byly krvavý skvrny. Zřejmě jsi jednoho z nich zranil.“

„To doufám. Ačkoli tím by se skóre ani zdaleka nevyrovnalo. Ohlásil se ti ten mamlas z Amesovy hlídky?“

„Jo. Má Dumonta dole v krámě. Mám se tam zajet podívat?“

„Ne. Prozatím zůstaň u telefonu. Podívám se na tu adresu Marshový a pak zajedu dolů k Dumontovi.“

Ve dvou černých autech dorazili na místo mládenci z oddělení vražd, vytáhli soupravy na snímání otisků a fotoaparáty a několik minut Mikea zpovídali. Pak Mike odešel a nechal je tam s asistentem soudního lékaře, který předtím kolem těla zakresloval křídou jeho obrysy. Došel ke svému autu, pomalu projel Central Parkem a po sedmdesáté druhé zabočil na západ.

Přízemí domu číslo 478 zabíralo cosi jako načínčaný polední bufet zařízený stoličkami čalouněnými lesklou červenou kůží a všude kolem spoustou chromu a skleněných cihel. Nade dveřmi blikal velký neonový nápis. Každých pár vteřin hlásaly rudé a zelené trubice do světa: *STANICE MLSNÁ... Kde se scházejí gourmeti...*

Bokem po jedné straně byla malá vstupní hala a v ní řada poštovních schránek vybavených jmenovkami. Ani na jedné z nich nebylo jméno Marsh nebo Marshal.

Mike vyšel po schodišti potaženém kobercem. Na vrcholku schodů seděla za oválným stolem s mramorovou deskou neobyčejně tlustá žena v černých krajkových šatech. Oči jí potutelně vykukovaly z vrásčitých záhybů růžového masa. Nebylo možno poznat, kde jí končí brada a začíná hrudník. Buclatými prsty plnými diamantů si přejela po křtici umělých kudrlinek a podlézavě po Mikeovi pošilhávala.

„Dobrý večer, drahoušku. Kterýpak z děvčat byste chtěl vidět?“

Mike se přátelsky zazubil. „Lily Marshovou. Je tady?“

Madam našpulila rty do písmene O. „Ta tu není, zlato. Třeba byste se ale chtěl seznámit s hezoučkou malou zrzkou. Je to...“ Tlustá žena se zarazila a přimhouřenými očima zírala na zlatý odznak, který Mike držel v rozevřené dlani. Pak se zachichotala. Čelisti jí vibrovaly veselím. „Jste mužskej, co umí ocenit vtip, že ano, detektive? Mám ráda chlapy, který jednou za čas snesou, když si z nich někdo trochu vystřelí.“ Sáhla dolů, povytáhla si sukni a z úkrytu v punčoše vytáhla svazek bankovek.

Hansard mávl rukou. „Jednou za čas, ale dnes večer zrovna ne. Kterej je Lilyin pokoj?“

Položila obě ruce roztaženými dlaněmi na mramor a vytáhla se do vzpřímené polohy. „Nezačnete si hrát na tvrdýho chlápka nebo něco takovýho, že ne?“

„Nezačnu, pokud nebudu muset.“ Mikeův úsměv byl stále stejně příjemný, oči však měl jako led. „Kterej pokoj?“

„Vepředu vpravo,“ ukázala zavalitá žena prstem. „Chcete klíč?“

„Ať nemusím ty dveře vykopnout.“ Natáhl k ní ruku. Odkudsi z hloubi záhybů svých šatů vytáhla plochý klíč. „Jen se tady zase v klidu posaďte. Chovejte se přirozeně. Nesazte se na mě nikoho upozornit. Dělejte prostě, jako bych tady nebyl. Za pár minut už taky nejspíš nebudu.“

„Já s policií vždycky spolupracuju, detektive. Je to tak nejbezpečnější.“

Přešel do přední části domu a použil klíč. Dveře rozevřel kopnutím a sám se

postavil na jednu jejich stranu. V místnosti vládla naprostá tma, protože v oknech vedoucích na ulici byly stažené rolety, ačkoli i skrz ně viděl Mike matně tmavorudou záři nápisu *STANICE MLSNÁ*, blikajícího v pravidelných intervalech. Cítil pižmovou vůni nějakého parfému.

Pistolí držel v pravé ruce a levou šmátral po vypínači. Čísi neviděná ruka ho popadla za levé zápěstí a šklubla jím, až ztratil rovnováhu!

Mike se vykroutil ze sevření, ne však dřív, než mu zezadu na krk dopadla šedesáticentimetrová olověná roura, jejíž úder ho napůl omráčil. Zřítíl se k zemi a dopadl na kolena. Něčí ruka mu zuřivě dupla na ruku s pistolí, až mu zapraskaly klouby. Bota, která se objevila v jeho zamřženém zorném poli, mu vykopla revolver z prstů.

Dveře za ním se hlasitě přibouchly a místnost zaplavilo světlo růžově stínovaných žárovek ve stropě. Hansard omámeně zvedl oči. Stáli nad ním dva muži. Jeden byl malý a podsaditý. Paže měl tak dlouhé, že měl dlaně skoro u kolenou. Od pravého koutku úst se mu po bradě táhla klikatá jizva. V pravém rukávu jeho kabátu byla nepravidelná díra a látka byla nasáklá něčím, co vypadalo jako portské víno.

Druhý muž byl vysoký a štíhlý s chlapecky růžovými tvářemi; vlasy měl světlé jako len a zvlněné, jako by byly upravené kulmou. Na sobě měl oblek z perlově šedého gabardénu, vínově červenou košili

a jablkově zelenou kravatu. Hansard usoudil, že ani jeden z obličejů nad ním nebyl mezi fotografiemi, které si Ed Schmidt odnesl z identifikačního oddělení.

Vysoký mladík promluvil unaveným tónem. „Nezdržuj se kopancema, Gorilo. Zpracuj ho tou trubkou.“

Podsaditý muž zabručel a neohrabane se rozmáchl kusem olova. Mike se ze všech sil snažil odkulit stranou, rána mu však dopadla na rameno. Měl pocit, že levou paži má zcela paralyzovanou.

„Bude to jeden z těch chlapáků, Hezoune,“ postěžoval si Gorila. „Má kuráž.“

„Vykašli se na jeho kuráž, Georgi. Chci vidět jeho mozek rozprsklej po koberci. A pospěš si. Není vyloučeno, že má někde poblíž parťáka.“

Mike právě trpce litoval, že *neměl* dost rozumu na to, aby s sebou přibrál Eda Schmidta. Možná by dokázal přivolat pomoc, pokud v tom ovšem ta tlustá baba v hale nejela s nimi. Pokusil se vykřiknout, jenže ta rána zezadu do krku provedla něco s jeho hlasivkami. Byl schopen pouze šeptat.

Zato Gorila neměl s mluvením sebe-menší problémy. „Můžu si s ním drobátko pohrát, Hezoune? Nestane se mi každéj den...“

„Zabij ho! A udělej to hned!“ vyjel po něm Hezoun ošklivým pisklavým hláskem. „Proraz mu lebku. Pak mu můžeš vymlátit zuby jako suvenýry, když budeš chtít. To je mi jedno. Ale nejdřív ho koukej dorazit.“

Gorila George si odměřil vzdálenost a švihl paží.

Mike se zkroutil, převalil a klopýtavě se zvedl na nohy.

Hezoun na něj mířil pistolí ze vzdálenosti necelých dvou metrů. Detektiv viděl jasně modré oči, které hleděly do mířidel na hlavni.

Nebyl čas na nějaké rozhodování. Hezoun se ho v příštím zlomku vteřiny chystal střelit do srdce. A kdyby jeho kulka minula, Gorila by byl přímo u něj a tentokrát už by ta smrtící roura cíl našla.

Mike jednal prakticky bez přemýšlení. Když Hezounův prst pevněji objal spoušť a Gorila vztekle zabručel těsně za jeho zády, Hansard skočil.

Proskočil oknem.

Vzal s sebou roletu, záclonu i rám. Račot tříšticího se skla byl tak hlasitý, že přehlušil i prásknutí Hezounovy pistole. Žádný dopad kulky Mike sice necítil, v daném okamžiku byl ale přesvědčen, že na tom prakticky nezáleží. Tak či onak se pravděpodobně s tímhle světem loučil. Pokud nebyl jeho odhad vzdálenosti dokonale přesný!

Když přelétl okenní parapet, slyšel varovné výkřiky chodců pod sebou. Nemělo žádný smysl připravovat se na náraz, ale zcela podvědomě to dělal. Něco pod ním se zvedlo a strašlivou silou to do něj narazilo. Vyhekl šokem, ale nebyl to chodník a on také při nárazu neztratil vědomí.

To znamenalo, že byl jeho odhad správný. Ta úzká rovná plocha pod ním, která

zastavila jeho pád, byl vrcholek nápisu *STANICE MLSNÁ*. Byl přímo pod Lilyiným oknem.

Dole ječely nějaké ženy. Mike se přetočil, aby se mohl podívat dolů, a pocítil na pravé straně trupu bodnutí příšerné agonie. Nepochybně měl zlomené žebro. Bolestí se mu zatočila hlava. Natáhl ruku, aby udržel rovnováhu, urazil kus rozpálené skleněné trubky a viděl, jak nápis pod ním poblikává a bledne.

Zařal zuby, skrčil kolena pod sebe a plazil se pozadu tak dlouho, dokud se podpatky nedotkl budovy.

Přes sedmdesátou druhou ulici se k němu tryskem hnál dopravní policista a hulákal: „Nehýbejte se! Zůstaňte, kde jste... Nepropadejte panice, dostanu vás odtamtud!“

Hansard vstal a nebezpečně se kymácel na třicet centimetrů širokém vrcholku nápisu. Dopravního policistu poznal a křikl na něj: „O mě se nestarej, Allisone. Hlídej tam dole. Nedovol nikomu jít dovnitř ani ven.“

„Rozumím, Mikeu.“ Policista začal na shromažďující se dav štkat drsné povely.

Mike položil lokty na okenní parapet nad sebou, napjal svaly a vytáhl se nahoru. Nevzal s sebou ven celou okenní tabuli. Musel ještě pár kusů skla vykopnout, než mohl vlézt zpátky do Lilyina pokoje.

Světlo stále svítilo a jeho revolver stále ležel v koutě na podlaze, kam ho odkopl Gorila George. Sebral ho.

Tlustá žena stála ve dveřích, lomila rukama a fňukala: „Myslela jsem, že jste říkal, že tady nebude žádná rvačka!“

Mike její slova ignoroval. „Kam běželi ty dva grázlové?“

„Myslíte ty, co zrovna teď vyběhli do haly?“

Mike stiskl rty. „Přestaňte zdržovat! Kde jsou?“

Ukázala na schody. „Běželi dolů. Nevěděla jsem, že jdete po nich. A stejně bych je nedokázala zastavit.“

„To tedy nedokázala. Vy je znáte!“

„Nikdy v životě jsem ani jednoho z nich před dnešním večerem neviděla. Přisahám před Bohem.“

„No dobrá,“ zavrčel Mike. „Jestli některýho z nich znova uvidíte a neohlásíte to na okrsek, bude vás čekat krásná dlouhá dovolená na útraty města.“ Vyšel do druhého a nejvyššího patra, aby se přesvědčil, že tam nevedou žádná padací dvířka na střechu.

Allison na něj nahoru zavolal: „Mikeu! Správce tady dole říká, že nějakí dva frajeři vypadli zadním vchodem na Sedmdesátou první, před minutkou údajně proběhli suterénem. Jeden byl něco jako opičí muž s jizvou na obličejí, druhý zase jako ze žurnálu. Jsou to oni?“

„To je ten páreček.“ Mike seběhl dolů a popsal Gorilu George i Hezouna do barvitých podrobností. „Zavolejte to všechno dispečerovi. Povězte všem chlapům ve službě, že kdyby některýho z těch dvou parchantů viděli, maj je okamžitě sebrat.“

„Maj pistole, Mikeu?“

„To tedy maj. A rádi s nima někoho střílej zezadu. Mě by taky byli na místě odpráskli nebejt toho, že tady v tak lidnatým okrsku nechtěli přilákat tolik pozornosti. Hezoun po mně ale stejně vystřelil.“

„Vypadáš, jako by ses někde připlet ještě do nějaký rvačky, Mikeu. Někdo tě trochu pošramotil?“

Mike si přiložil ruku k tváři. Obvaz z gázy a kolodia byl stále na místě. „Lepší bejt pošramocenej než zatlučenej v rakvi, Allisone. Pořád ještě mám kliku. S vyplňováním hlášení o nehodě se neobtěžuj. Až ale skončíš s tímhle poplachem, mohl bys zavolat na vraždy a říct jim, co se tady stalo. Ty dacani musej mít někde ve městě doupě, kde se schovávaj. Až moc dobře se tady vyznaj na to, aby byli odjinud. Takže by nám třeba mohl pomoci některej z práskačů.“

Vrátil se do Lilyina pokoje a zavřel dveře. Nebylo pochyb o tom, že tady měla blondýna místo „trvalého pobytu“, i když tady pokaždě nespala. V zásuvce sekretáře byl další dopis psaný stejným rukopisem a podepsaný *Máma*, jinak ale skoro nic. Na nočním stolku byla pyroxylinová toaletní souprava v okázalém levandulově modrém a zlatém barevném provedení.

Mike si zamyšleně strčil kartáč na vlasy do kapsy, pak vyšel z pokoje a zamkl dveře. V životě takovou soupravu neviděl. Tenhle fakt si nejspíš zasloužil trochu čenichání.

Hodil klíč od pokoje na mramorový

stůl. Tlustá žena po něm bázlivě pošilhávala.

„Lily už se nevrátí,“ oznámil jí stroze Mike. „Má schůzku s funebrákem. Nikoho do toho pokoje nepouštějte, dokud vám to policie znova nedovolí.“

KAPITOLA ČTVRTÁ **STOPA VEDE DO KREDIT** **KORNERU**

Když sešel dolů a nasedl do auta, cítil při vzpřímeném sedu za volantem značné bolesti. Zjistil, že když se trochu zkroutí na stranu, je to snesitelnější. Aspoň budou mít doktoři s tím žebrem další věc na hraní, pomyslel si, až si půjde dát převázat ránu na tváři.

Role, kterou dívka sehrála v loupeži a vraždě, se mezitím trochu vyjasnila. Nepochybně ji k sobě přibráli až tady a zapojili ji do akce, aniž věděla, co se vlastně děje. Ten prsten jí pravděpodobně dali jako součást její odměny. Jenže když si jich MacReady všiml a byl za svůj postřeh zavražděn, propadla dívka panice a pokusila se utéct.

To ovšem stále neřešilo hlavní problém. Kdo za celou tou akcí stál? Hezoun ani Gorila George nebyli nic víc než lacíní gangsteři. Nebylo příliš pravděpodobné, že by celou tu sérii vyloupených výloh naplánovali sami.

Mike se zastavil v jednom baru proti reklamě *News* a objednal si rum – dvojitého

panáka Demerary bez ledu. Když ho do sebe hodil, okamžitě se cítil líp.

Když dojel dolů do Little Maiden Lane, byl Brundage, ten strážný od Amesovy hlídací služby, uvnitř v klenotnictví s malým, elegantně oblečeným chlapíkem se skřípcem na nose a s vandykovskou brádkou, která vypadala, jako by byla spletená ze starého konopného provazu.

Otočil hlavu k Hansardovi, nabídl mu dokonale pěstěnou ruku a představil se: „Jsem Ramon Dumont. A vy jste z ředitelství, poručík...“

„Jo. Jenom detektiv Hansard. Nazdar, Amesi.“

„Nazdar.“ Brundage na něj vyvalil oči: „Prokristapána! Pořádně vás zřídili, co? Slyšel jsem o tom od poldy, co převzal MacReadyho pochůzkovej rajon.“

„Pořád jsem na tom zatraceně líp než Tom. Sepsal jste ten seznam chybějícího zboží, pane Dumonte?“

„Mám ho tady. Celková hodnota činí téměř sedm tisíc. Ale ti zloději za to samozřejmě ani zdaleka takovou sumu nemůžou dostat.“

„Radši na to nevsázejte,“ zabručel Mike. „Je možný, že mají svoje vlastní cestičky a metody.“ Zastrčil si seznam do kapsy a vytáhl kartáč. „Prodáváte tohle?“

Dumont si ho prohlédl. „Ne. Takovéhle zboží nenabízíme.“

Muž od Amese na kartáč překvapeně zíral. „Nikdo není tak pitomej, aby riskoval deset let v base kvůli takovému krámu, jako je tohle, Hansarde.“

„Nemyslel jsem, že je kradenej, šerloku. Detektiv odhodil kartáč na vitrínu. Patřil ale tý holce, co se účastnila zdejší loupeže. Napadlo mě, že si ho tady třeba koupila a využila ho jako záminku, aby si mohla krám předem prohlédnout.“

Malý klenotník si přiložil prst k nosu a zamyšleně sklonil hlavu na stranu. „Jak říkám, u nás tohle zboží nevedeme. Není ale vyloučeno“ – sehnul se pod pult a zmizel z dohledu – „možná bych vám byl schopen říct, kdo je jeho výrobce.“

„To by mohlo celkem pomoci,“ připustil Hansard.

Dumont se začal probírat ilustrovanými stránkami nějakého katalogu.

Brundage tiše hlesl: „Předal jsem ten seznam ukradeného zboží po telefonu naší kanceláři v Jersey.“

„To nemůže ničemu uškodit,“ přikývl unaveně Mike. „Taky to ale ničemu nepomůže.“

„To si jen myslíte vy, chytráci z Centre Street,“ zahučel popuzeně Brundage. „Poldové z Newarku právě rozeslali bulletin kradenejch aut. Hádejte, co v něm je.“

„Neříkejte mi,“ ušklíbl se ironicky Hansard, „že je tam ten zelenej sedan, kterej jste viděl.“

„Přesně tak,“ odsekl Brundage. „A podle toho, jak jste popsal toho frajera s jízvou na hubě, bych hádal, že je to jeden z členů starýho newarskýho gangu. Krysa jménem Chuck Scanlon.“

„Zřejmě jste nějak vyšel ze cviku, Amesy. Ty vaše odhady nejsou zrovna přesný.“

Hajzl, co odpráskl tu blondýnu, se jmenuje Gorila George. Nevím, jestli pochází, nebo nepochází z Newarku, ale mám dobrou důvod domnívat se, že je ještě v New Yorku.“

„No jo, sakra.“ Brundage po něm střelil rozzlobeným pohledem. „Jak čekáte, že vám při takový fušce budeme něco platný, když si všechny informace necháváte pro sebe?“

„Nic takovýho nečekám, kamaráde. Vůbec ne. Tohle je případ pro poldy. Zabili jednoho z uniformovaných. Pro ty z nás, který jsme MacReadyho znali, je to osobní záležitost, abychom dopadli ty chlapy, co ho odpráskli, Brundagi. Jste z kola ven.“

„Tak to teda ani náhodou. Mám od svý kanceláře pověření, abych tenhle případ dotáhl až do konce. Pojišťovny už začínaj Amesovi zatraceně znepríjemňovat život. Takže pro nás je to taky osobní záležitost.“

„Tady je to,“ ozval se vzrušeně klenotník. „Našel jsem to. Je to nověj design. Výrobce je Nik-Nak Novelty. Sídlo má nahoře v Attleboru v Massachusetts.“

„Doufám, že nahoře v Attleboru nechoďej spát před desátou hodinou,“ opáčil rázně Mike.

Sáhl po telefonu a vytočil ředitelství. „Eddie,“ začal, když ho přepojili na partnerovu linku, „možná máme stopu. Nahoře v zařízeným pokoji tý Marshovic myšky jsem našel náramně nevkusnou ukázkou šmuků. Toaletní sadu. Výrobce je fir-

ma Nik-Nak Novelty nahoře v Attleboru. V jejich novým katalogu je vedená pod číslem 27VO a jmenuje se *Passionelle*. Senzace, co? No a mě napadlo, že ji třeba dostala od jednoho z těch zabijáků. Pokud jo, mohlo by nám hodně pomoci, kdybychom zjistili, kde ji koupil. Nebo ukradl. Spoj se s Atteleborem. Ví, že je pozdě, ale požádej tamější poldy, aby našli někoho, kdo by ti dokázal povědět, kdo si ty soupravy koupil tady kolem New Yorku. A hoď sebou, Eddie. Hoď sebou.“

Pak se dal do práce na seznamu ukradeného zboží.

„Dvaadvacet solitérů až do velikosti půl druhýho karátu,“ četl. „Pět jehlic, většinou vykládaných drobnějma kamínkama. Jedna platinová brož se dvěma rubínama a šesti malejma kamínkama. Jedna brož ze žlutýho zlata se smaragdem broušeným do čočky a pěti pravejma perlama. Jeden pár diamantovejch manžetovejch knoflíčků, žlutobílý kameny, zlatá obruba v podobě mileneckýho uzlu.“ Pátravě zvedl oči k Dumontovi, který si delikátním gestem uhlazoval bradku. „Nepřipadalo mi, že bylo v tý výloze tolik prázdnějch míst.“

Klenotník pokrčil rameny. „Já přirozeně do výlohy zboží osobně nedávám. Tady je ale prodavačův seznam ze včerejšeho večera před zavřením krámu.“ Vytáhl z kapsy strojem popsanej list papíru a rozložil ho na vitríně. „Vyškrtal jsem z něj položky, které ve výloze zůstaly. Ty, které jsem nevyškrtнул, zjevně scházejí. Pokud

došlo k nějakému omylu, jde zjevně jen... no... o přehlédnutí.“

„Nepovídejte.“ Hansard si soupis obsahu výkladní skříňě strčil do kapsy k seznamu ukradeného zboží. „V situaci, jaká je tahle, byste si měl na podobný přehlédnutí dávat radši pozor. Někoho by to mohlo svádět k podezření, jestli toho náhodou o tý loupeži nevíte víc, než nám říkáte.“

Dumont se zjevně zhrozil. „To ale vůbec ne. Ujišť'uji vás, že ten seznam, který jsem vám dal, je podle mého nejlepšího vědomí a svědomí přesný. Nemohu vám dovolit, abyste činil takové narážky...“

Brundage se důležitě zamračil a zaťukal prsty na vitrínu. „Pokud vznesete falešný nárok, budou vás pojišťovny nuceny zažalovat, pane Dumonte. Varuju vás.“

„Ach tak!“ zasyčel rozhořčeně klenotník. „Máte v úmyslu mě zastrašit, přinutit mě, abych předložil méně než kompletní seznam svých ztrát. Tak tedy“ – bradka z konopného provazu teď trčela v pravém úhlu k jeho krku – „Ramona Dumonta nezastrašíte. Ne. Ani v nejmenším...“

Pronikavě zazvonil telefon. Mike zvedl sluchátko.

„Chytil jsem prodejního ředitele v jeho kanceláři, pracoval přesčas. Mikeu. Podíval se do knihy objednávek a zjistil, že lidi od Nik-Naku prodali tohle konkrétní číslo čtyřiaadvaceti klenotníkům v metro-politní oblasti.“

„Nemáme čas na to, abychom podrobně zkoumali čtyřiaadvacet kšeftů, Ede. Podívej se na jejich karty.“

„To už jsem udělal,“ ujistil ho Schmidt. „Jen dva z těch čtyřiaadvaceti jsou na našem modrém seznamu.“

„Který dva?“

„Salvatore Monterro dole na Nassau Street a ta velkoprodejna nahoře v Harlemu. Nathan Kutwik.“

„No vida! Možná jsi na něco narazil, Eddie. Vezmi si klobouk. Za pět minut tě naberu u předního vchodu.“

Přenechal křížový výslech klenotníka Brundageovi a zajel se svým kupé k ředitelství. Schmidt už čekal. „Nasedni si, kámo.“

„U všech svatejch, Mikeu! Co tě tak zřídilo?“

„Sklo z Litzmanovy výlohy. Teď mám chuť na oplátku taky někomu upravit ciferník.“

„To ti nikdo nemůže mít za zlý.“

„Čekali na mě taky v bejváku tý blondýny, Ede. Chtěli mě vymazat ze scény, protože si nebyli jistý, kolik mi toho blondýna řekla, než umřela.“

„A kolik ti toho řekla?“

„Vůbec nic, zatraceně. Ale tu stopu na Nik-Nak jsem našel v jejím pokoji.“

„To smrdí průšvihem, Mikeu. Nebylo by lepší nechat kluky z vražd, aby tu špinavou práci v Harlemu obstarali sami?“

„To není dobrej nápad. Tak jako tak budou dělat na tom Litzmanově konci. Tohle vyšetřování je ale jako dělaný pro nás. Víme, že tenhle Kutwik je prolhanej překupník, protože jinak by nefiguroval

na našem seznamu podezřelých. Možná všechny ty krádeže dírou ve výloze organizuje on.“

„V tuhle hodinu už bude mít krám nejspíš zavřenej.“

„Možná. Taky ale třeba bude mít otevřeno. Tam v Harlemu se o půlnoci udělá víc kšeftů než za dne.“

Když dojeli na místo a zastavili na oslnivě zářícím nároží v srdci Harlemu, Mike vystoupil z kupé. Světelný nápis hlásal: *VÁŠ kredit nám v Kutwik's Korneru stačí.*

„Můžeš mě odtud sledovat oknem, Eddie. Nedovol nikomu, aby mě překvapil zezadu.“ Mike vešel dovnitř.

V obchodě byl jen jediný muž, vysoký a mohutně stavěný chlap s bezvýraznými šedýma očima a pleť barvy loje. „Mohu vám něčím posloužit, pane?“

„Možná. Jsem od policie. Vy jste Nathan Kutwik?“

Kolohnátovy oči se zúžily. „To jsem.“

„V tom případě budete něco vědět o dívce, která si tady před časem koupila toaletní soupravu.“

Kutwik svěsil koutky úst a pomalu potočil hlavu zleva doprava. „Nemůžete ode mě čekat, že si budu pamatovat každého...“

„Tuhle blondýnu si určitě pamatujete. Kamarádka Hezouna a Gorily George.“

Kyvadlové hodiny na stěně odtikaly několik vteřin, než Kutwik odpověděl. „Ty osoby, o kterých jste se zmínil. Nějak si nevzpomínám...“

Hansard pokrčil rameny. „Taky je nejspíš možný, že lžou oni. Tvrděj totiž, že vás znaj, abyste věděl.“

„To je docela možný.“ Bezvýrazné oči nestydatě zíraly na Hansarda. „Mám tady tenhle krám na rohu už několik let.“

„Jo. A my už vás taky několik let sledujeme. Nemělo by vám dělat žádný problémy si na ty dva mládence vzpomenout. Říkali, že jsou s váma v obchodním styku už dlouhou dobu.“

Kutwik zvedl koktejlový šejkr z rubínového skla, vyrobený ve tvaru soudku s obručkami ze stříbrných pásek. „V jakým obchodním styku?“

„Kameny. Ve své výpovědi uvedli, že u vás zrovna nechali hromádku zboží.“ Mike to řekl jen jakoby mimochodem. Nic dosud nenasvědčovalo tomu, že jeho bluf zabírá. „Jen čekám, až mi ze stanice přinesou povolení k prohlídce.“

Majitel Kredit Korneru kolem sebe mávl bezkrevnou rukou. „Jen si poslužte. V mém kšeftě žádný povolení nepotřebujete. Dejte se do toho.“

Detektiv vynesl svoji poslední kartu. „Kdyby jediný, po čem jdeme, byly nějaký horký kameny, tak bych toho vašeho pozvání využil. Jenže v tomhle případě jde o vraždu, Kutwiku.“

„Ale!“ Klenotník pomalu odložil šejkr. „Někoho zabil?“

„Tu holku, o který jsem vám zrovna říkal. A taky jednoho poldu. Víte přece, co za člověka je náš komisař. Když někdo zavraždí policistu, umíme na podezřelý

pořádně přitlačit, všechno ale musí bejt striktně podle zákona, abychom měli jistotu, že je nějakej pitomej právník z obvinění nevyseká.“

Kutwik vytáhl z kapsy hedvábný kapesník a otřel si ústa. „Ještě k tomu zabítí. Souviselo nějak s těma diamantama?“

„To si pište. A ten, kdo se je bude snažit prodat, bude obviněnej ze spoluúčasti. Pro někoho to bude znamenat elektrický křeslo. Ale samozřejmě, pokud jste čistej, nemusíte si s tím vy lámat hlavu.“

„Předpokládejme,“ – kolohnát se zapřel oběma dlaněmi o horní desku vitríny a předklonil se, takže měl obličej pouhých třicet centimetrů od Hansardova – „že byl poctivej obchodník oklamanej ohledně vlastnictví jistejch šperků a absolutně si nebyl vědom způsobu, jakým se dostaly do držení jistejch osob, který se je pokouší prodat...“

„Pokračujte. Předpokládám...“

„Myslíte, že by policie takovou skutečnost vzala v úvahu, příteli?“

Hansard se nevesele usmál. „Možná ano. Pokud by jí ten obchodník mohl pomoci s jejich usvědčením.“

Kutwik si povzdechl. „Dávám vám svoje čestný slovo, že jsem o tom zabítí nic nevěděl. Za takovejch okolností bych byl ty kameny přirozeně okamžitě odevzdal příslušnejm orgánům.“

„Vsadím se, že jo,“ přítakal stroze Hansard. „Tak mi je ukažte.“

Klenotník vylezl zpoza pultu, podivným šouravým krokem došel ke dveřím Kredit Korneru a zamkl je. Mike se sám pro sebe zakřenil. Něco takového zavdává Schmidtovi příčinu k obavám.

Kolohnát se vrátil, kývl na Hansarda a odvedl ho k přepážce v zadní části obchodu. Detektiv si cestou stačil prohlédnout velký ocelový sejf, který stál pod elektrickým světlem na nápadném místě, takže se každý kolemjdoucí policista mohl přesvědčit, že s ním nikdo neprováděl nic nekalého. Klenotník očividně nevěřil, že v něm bude jeho soukromě zakoupené zboží v bezpečí.

Došli do maličké uzavřené kanceláře, kde byl velký stůl se skleněnou deskou a modernistická lampa z lakovaného dřeva a mědi. Kutwik rozsvítil a posadil se do čalouněného křesla.

„Promluvmě si upřímně a otevřeně, příteli.“

„No prosím,“ přikývl Mike.

„Možná že je... hmm... vypsána nějaká odměna za zatčení těch mužů, o kterejch jste mi říkal.“

Mike na něj upřeně hleděl. „Jistě. Odměna klenotnický asociace. Dva a půl tisíce babek nebo tak nějak, co jsem naposlady slyšel. Za důkazy vedoucí k usvědčení. Proč?“

„Jestli se nemejlím, tak vy policajti nemáte na takovou odměnu nárok, i když pachatele zatknete?“

„No a?“

Kutwik nevzrušeně rozpráhl ruce dla-

němi vzhůru. „Třeba bychom se mohli na něčem dohodnout. Vy a já, chápete? Dám vám potřebný informace a vy dohlídnete na to, že dostanu odměnu. Tu si pak rozdělíme...“

Hansard obdivně zavrtil hlavou. „Tomu tedy říkám drzost. Navrhovat mi něco takového. Hele, vy nechutnej mizero, dostanete celou odměnu, která vám patří, pokud se totiž vyhnete obvinění ze spoluúčasti na vraždě. Tak si nechte ty kecy a ukažte mi ty lesklý kamínky.“

Kutwik si povzdychl a přitáhl si lampu až k sobě. „Vy poldové jste v peněžních záležitostech děsný troubové. Komu uškodí, když se my dva o ty dva a půl tisíce šábneme?“ Zastavárenský policista neodpověděl, klenotník proto levou rukou uchopil spodek lampy a pravou zakroutil vrškem.

Vršek lampy se dal odšroubovat a vytáhnout a v dřevěné základně pod ním se objevila dutina asi o velikosti ptačího hnízda. Ležela v ní spousta lesklých vajíček – malých kulatých zlatých vajíček posázených diamanty.

Hansard je rozložil na stůl před sebou. „Je tady všechno až na jeden kousek,“ konstatoval. „A ten jeden už mám v kapsě.“

„Chtěli za to za všechno tři tisíce dolarů,“ zamumlal pohoršeně Kutwik. „Tvrдили, že je přivezli z Neapole a propašovali je do země.“

„Nezkoušejte na mě žádný takový hovadiny.“ Hansard shrábl klenoty a nasypal

si je do kapsy kabátu. „Věděl jste, odkud jsou. A nejspíš jste je taky koupil.“

„Tak to tedy zásadně popírám. Požádal jsem o čas, abych mohl provést vlastní odhad.“

„Požádal, jo? Povězte mi, proč by vám nějaký chmaták měl svěřit kameny za pět nebo šest tisíc dolarů. Pokud s váma samozřejmě už dřív nedělali kšefty na stejným principu.“

Překupník pohrdlivě zvedl obočí. „Jsem obchodník s dobrou pověstí. Nepovažovali by za pravděpodobný, že uteču.“

„Ne, pokud byste na tom nevydělal dolar pro sebe. No dobrá. Kdy si ty krysy mají přijít zpátky pro svůj sýr?“

„Zítří dopoledne, detektive.“

„Nenechali tady nějakou adresu, neřekli, jak byste se s nima mohl spojit?“

Kutwik se zatvářil překvapeně. „Proč se na to ptáte? Máte je přece pod zámekem, nebo snad ne?“

„To jsem neřikal, pitomče. Vás ale můžu mít v cele za okamžik, pokud nebudete odpovídat na moje otázky.“

Klenotník zasténal. „Zmínili se o jednom čísle v Nevins Street. Je to v Brooklynu, číslo 24781, jestli si dobře vzpomínám. Naprosto jasně mi ale říkali, že se je nemám pokoušet kontaktovat.“

Hansard si to zapsal. „Tak fajn, vašnosto. Zajedu tam a trochu se tam porozhlídnu. A vy byste měl zavřít krám.“

„To jsem chtěl udělat už předtím.“

„A ještě jedna věc.“ Mike se natáhl po telefonu a vytočil Spring 7-1000. Když se

dovolal operátorovi na ústředně, vychrlil na něj: „U telefonu Hansard, oddělení zastaváren.... Jsem na Lenox Avenue, číslo 9744. Klenotnictví Nathana Kutwika. Máte to? Telefon je Edgcombe 7-0741. Okamžitě to číslo napíchněte, buďte tak hodný. Chci záznamy všech hovorů, volaný čísla, prostě všechno.“

Zavěsil a v uších mu ještě zněla operátorova odpověď: „Co je to s váma, Hansarde? Víte přece, že než napíchneme nějaký číslo, musíme k tomu mít soudní příkaz.“

Mike zamířil k předním dveřím.

„Kde bydlíte, Kutwiku?“

„V hotelu Concourse Savoy. Na Grand Concourse.“

„Tak radši jed'te rovnou tam. A zůstaňte tam, dokud vám nezavolám.“

Klenotník odemkl dveře. „Nepodrazíte mě, pane Hansarde, že ne? Potom co jsem vám takhle pomohl?“

Detektiv si posměšně odfrkl. „*Tsk, tsk*. Zrovna od vás tyhle řeči o podrazech se děj. Neslibuju vám nic než rovný zacházení. A ani toho se nedočkáte, pokud od týchle chvíle nebudete už do ničeho strkat nos.“

KAPITOLA PÁTÁ DESET KARÁTŮ OLOVA

Vyšel ven a rázně, bez jediného slova, prošel kolem Schmidta. Když urazil půl bloku, aniž se otočil, mávl jednou paží v pobízivém gestu. Jeho partner si po-

kyn správně vyložil a zastavil s autem po jeho boku.

„Samá voda, co, Mikeu?“

„Právě naopak. Mám ty šmuky v kapse.“

„A Kutwika nezatkneš?“

„Ještě ne, Ede. Nejsem si jistej, jestli v tom doopravdy jede s těma střelcema. To ale zjistíme. Ty zůstaň tady, na tomhle konci bloku. Já to objedu na druhé konci. Pověsíme se na něj. Když půjde tvým směrem, uvidím ho a naberu tě. Když půjde mým směrem, budeš se o sebe muset postarat sám. Asi bys v tom případě měl zavolat na ředitelství.“

Hansard parťáka vysadil a objel blok kolem dokola. Když se objevil na konci ulice, světla v Kredit Korneru právě zhasínala. O minutu později vyšel klenotník ze dveří. Opatrně se rozhlédl doprava i doleva a pak spěšně vyrazil ke Schmidtovu rohu. Mike ho s autem následoval a udržoval si od něj bezpečný odstup.

Kutwik zabočil na Sedmou avenue. Když Mike spatřil Eda Schmidta, překupníka už nikde nebylo vidět.

„Tamhleten žlutej taxík,“ štěkl Schmidt. „Co míří do centra. Sedí v něm.“

Mike zabručel. „Pokud jede na Concourse, bere to teda zatracenou oklikou, co říkáš?“

Po silnici křižující severozápadní roh Central Parku sledovali taxík ke krátkému příčnému bloku mezi Columbasem a Broadwayí. Mike zaparkoval kupé ještě dřív, než taxík zastavil. Když Kutwik

vystoupil a rozhlédl se po ulici, nic nenasvědčovalo tomu, že ho někdo sledoval.

Klenotník zaplatil a rychlým krokem zmizel v třípodlažním domě z hnědého pískovce.

„To je jeden z těch renovovanejších baráků se dvěma bytama na každém patře,“ konstatoval Schmidt. „Jak víme, do kterého šel?“

„Nevíme to, Eddie. Ty zůstaň tady. Seber ho, kdyby vyšel ven. Připoutej ho k volantu a pak běž do haly. Počkej, dokud odněkud neuslyšíš kravál. To budu já. Pokud během pár minut žádné randál neuslyšíš, nadělej ho sám a přivolej pomoc.“

„Jak poznáš, kam máš jít, Mikeu?“

„Budu si muset zahrát na šmíraka. Vyšplhám se po požárním žebříku vzadu. A když nebude v žádném ze zadních bytů, vylezu na střechu a sejdu dolů po schodech.“

„Jen abys omylem nevlez do nějaký dámský ložnice.“

Mike ho poslal do háje, obešel dům, pomocí baterky se vyhnul řadě popelnic a našel železný žebřík, který vedl kolem zadních oken nahoru.

Na všech třech podlažích se svítilo. Hlasy v přízemí byly ženské, z prvního patra bylo slyšet nějakého starce a dítě.

Když však Hansard přiložil ucho k oknu v nejvyšším patře, uslyšel Kutwika říkat: „Nechci s tím mít nic společného, Hezoune. Sem tam nějaký to legitimní riziko mi

nevadí, ale tenhle horkej brambor, to je na mě trochu moc.“

Přerušil ho Hezounův pisklavý hlas. „Ty zbabělá...! Co si myslíš, že s tím ještě teď naděláš?“

„Chci jenom vrátit svoje peníze. Ty krámy vám dám. Můžete se jich zbavit v nějakým jiným státě.“

Hezoun sprostě zaklel. „Máš asi stejnou naději, že tu tisícovku dostaneš zpátky, jako že tě z toho poldové vynechají, jestli seberou George nebo mě, Nate. Ty šutry měly cenu tři tisíce, ať jsi to počítal jakkoli. Seděl jsi nás na jednu tisícovku a teď bys chtěl vycouvat i z toho.“

„No dobrá.“ Kutwikův hlas zněl unaveně. „Zapomeň na prachy. Přijď zejtra a zase si ty krámy odnes. Já je nechci, jsou pro mě moc horký. Radši odepišu ztrátu a hodím to haraburdí do kanálu.“

„Proč jsi to sakra nepřinesl dnes večer s sebou, když se toho chceš tak zoufale zbavit?“

„Už se jich nechci znova dotknout. A vůbec už je nechci nosit u sebe, kde by je našli, kdyby mě prošacovali. Přijďte dopoledne a odneste si je. Jestli to neuděláte, říkám ti, že je hodím do řeky.“

Mike dřepěl na požárním žebříku a s kyselým úšklebkem popleskával bouli na kapse, v níž měl ukradené prsteny. Ten starý sup pořád ještě jel po odměně; počítal, že když přiměje Hezouna a Gorilu, aby se dopoledne vrátili do Kredit Korneru, vyžehlí si to u příslušných úřadů

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.